

LUPTA

le combat

Director : Mihai Korne

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN		
In franci francezi		In alte valute tariful este majorat pentru acoperirea cheltuielilor bancare :
FRANTA	FRF 200	DM 100 - Fr. Elv. 90 - L.St. 25
EUROPA	FRF 250	
Cu avionul :		
AFRICA	FRF 300	USD 45 sau echivalent
AMERICA DE NORD	FRF 300	USD 45 sau CAD 53
ISRAEL	FRF 300	SHEKEL 2560
AMERICA DE SUD	FRF 350	USD 51 sau echivalent
AUSTRALIA	FRF 350	DOL. AUSTRALIENI 60

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France
Téléphone : (33-1) 602.29.29 - Télex 270152F
Commission paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A F Jris

NUMARUL 44

22 septembrie 1985

PRIMUL CONGRES INTERNAȚIONAL DE LIMBĂ ȘI CULTURĂ AROMÂNĂ (Mannheim, RFG. 1-4 sept. 1985)

O minune s-a întâmplat sub ochii noștri. Aromânii, cărora țările unde sînt băștinași le refuză folosirea limbii materne în școală și în biserică, au putut să-și țină primul lor congres grație sprijinului și înțelegerii a cinci universități vest-germane: Mannheim, universitatea gazdă, cu concursul celor din Freiburg, Tubingen, Bamberg și Siegen. Președintele congresului și sufletul său a fost prof. Ruprecht Rohr, directorul Seminarului român și inițiatorul unui dicționar al limbii române iar vice-președinte aromân Vasile Barba, din Freiburg, președintele Uniunii pentru limbă aromânească din Germania. Și-au dat concursul, desigur, și Societatea Aromânilor din Franța (preș. Iancu Perifan) și cea din Statele Unite (preș. Aurel Ciufecu).

Congresul a fost deschis de rectorul universității gazdă, prof. Gerd Roelcke, iar primarul orașului Mannheim a oferit un cocktail participanților. Ambii au subliniat în discursurile lor necesitatea de a acorda Aromânilor statutul lingvistic și religios pe care țările civilizate îl acordă chiar și unor minorități fără tradiții culturale.

La congres au participat numeroși Aromâni din toate generațiile și din toate țările unde se află, la ei acasă sau în emigrație, unde unii din ei - total izolați - nu și-au mai vorbit limba mulți ani. S-au primit telegrame de la mulți alții pe care vîrsta sau nevoile i-au împiedicat să vină.

Nu puțini au fost participanții străini. Au ținut, astfel, comunicări prof. John G. Nandris (Londra), Johannes Hubschmid (Heidelberg), Sava Gârleanu (Lund), Tom J. Winnifrieth (Coventry), Momcilo Savic (Belgrad), Wolfgang Dahmen (Bamberg), Carlo Lavacek (Lugano), Helene Lycouri (Atena), Milan Vanku (Belgrad), Eleonor Cosmopol (Paris), Max Demeter Peyfuss (Viena), precum și prof. Johannes Krammer, editorul revistei Balkan-Archiv și inițiatorul Atlasului lingvistic aromân, atlas care care va fi, alături de Dicționarul general și etimologic al regretatului Tache Papahagi, cartea de capăt a limbii aromânești. Au mai participat și străini care nu au ținut comunicări, cum ar fi profesorul Zett (Zurich) venit cu o grupă de studenți. O mențiune specială merită dna Gabriela Barba, germană autentică, traducînd pe loc nu numai din română și aromână în germană, dar și din germană în aromână.

S-a ilustrat, ca de obicei, prin absență, participarea românească din țară: din 13 persoane anunțate (număr cu ghinion!) au fost prezente doar două, aflate în Occident din alte motive.

Unul din scopurile principale ale congresului a fost căutarea justelor principii pentru stabilirea ortografiei și normarea limbii literare aromânești. Acestea teme i-au fost dedicate comunicările Kirei Iorgoveanu (București), Petrica Ianaka (Skopje), Apostol Caciuperi (Freiburg), Dumitru Bacu (Paris) și Athanasios Moustakas (Atena). Comunicări lingvistice privind autohtonii aromâni în Balcani și relațiile ei istorice au prezentat Achile Laza-

ru, J. Hubschmid, C. Poghiric și S. Gârleanu, iar cercetări de lingvistică descriptivă E. Cosmopol, M. Savici și Gh. Poalelungi (București). De probleme de dialectologie s-a ocupat J. Kramer, care a făcut și foarte judicioase observații asupra modului cum trebuie procedat în relațiile dintre Aromâni și majoritatea națională, cu suspiciunile ei. O comunicare excelentă, atât teoretic cât și practic a prezentat Mihaela Bacu (Paris), iar Gogu Padiotu, aromân din Pind, nespecialist, a adunat o bogată microtoponimie latină din regiunea sa.

O prezentare generală a culturii aromânești a făcut de la început V. Barba, la care s-au adunat comunicările de folclor ale lui A. Ciufecu și Kira Iorgovan, de etnologie ale lui M. Vanku, Dina Cuvata, Branisov Shtefanovski (Titovo), I. Perifan, Gabriela Barba, Gligor Popi (Vrșet), A. Jorjica și N. Pero, iar de istorie J. Winnifrieth, Valerian Dobrescu (Bochum) și C. Drăgan; acesta din urmă, fără nici o legătură cu Aromânii, i-a declarat (fără argumente) pe Greci ca fiind de origine tracică, spre a le da probabil motiv ca ei să-i considere, la rîndul lor, pe Aromâni - Greci!...

Poate mai important decît masiva și evidentă contribuție științifică a fost spiritul congresului. Mai întîi, impresionantul spectacol al reünirii Aromânilor, atît autohtoni cît și din diaspora, într-o pilduitoare manifestare de frăție și unitate de gîndire. S-a spus aici rîspicat că ei nu doresc nici teritorii separate, nici putere politică ci doar dreptul de a li se recunoaște identitatea și de a-și studia și folosi limba în școală, cultură și biserică, drept pe care nici unul din statele în care trăiesc (inclusiv RSR) nu li-l acordă, deși de el s-au bucurat atunci cînd se aflau sub crudul jug turcesc. Participanții străini au fost și ei de acord în a sublinia că în Europa actuală, unde fiecare minoritate cît de mărunțică își are drepturile ei și unde presa și oficialitățile protestează oricînd ori aceste drepturi sînt încălcate în cel mai îndepărtat colț al globului, este cu atît mai firesc ca cei peste un milion de Aromâni să le aibă.

Într-o poezie devenită imn național Constantin Belimace, acum aproape un secol, îi lega pe frații lui cu jurămint: *Cine-și uită limba lui.*

Arză-l para focului!

Mai calm, dictonul popular spune:

Nu te-aspari, o, Armâne,

Că nu cheri ni azi, ni mâne.

Și ei au dovedit, într-adevăr că, în ciuda vicisitudinilor, își păstrează identitatea culturală și lingvistică, fiind în același timp cetățeni buni și devotați țării lor, dovadă numărul mare de personalități importante de origine aromână pe care l-au dat națiunilor în mijlocul cărora trăiesc: de la Patriarhul Athenagoras și Maica Tereza, la Cocea Popovici și Bronislav Nușici, or la Andrei Șaguna, Th. Burada, G. Murnu, frații Papacostea și atîția alții.

Următorul congres va avea loc peste 2 ani. Participanții au decis înființarea unei Academii de limbă și cultură aromânească.

Să sperăm că măcar acum vor fi înțeleși.

Cicerone POGHIRC

TEHNICI RESERISTE CONTRADICTORII

La mijlocul lui august, s-a serbat, în RSR, ziua presei. În scenariul festiv a intrat, neabătut, telegrama către tatăl și fiul națiunii. Din ea aflăm că meseria de ziarist a fost "ridicată la o nouă demnitate după congresul al 9-lea". Nu ni se spune dacă această "nouă demnitate" presupune un plus de talent, idei, conștiință. Nu. Ea presupune doar sentimente, adică "nețărîmuri dragoste și profund respect față de..." andrisant. A raporta, datorie, misiune, angajament sînt cuvintele cheie ale telegramei încît înțelegem că "noua demnitate" e poziția militară de "drepti", cu urechile ciulate la "indicații". Așa dicteu automat, așa suprarealiști. Independența de opinie, informația onestă, propagarea adevărului cu orice risc (sînt ziaristi care-și fac din aceasta o mindrie a profesiei) n-au nimic a face cu jurămintul mercenar: "Vom acționa neabătut pentru a ne îndeplini misiunea pe care ne-ați încredințat-o..."

Curios este un alt lucru. Dacă în presa din țară totul se învîrtește în jurul "celui mai...", presa din afara țării de inspirație reseristă este caracterizată printr-o totală și foarte dubioasă discreție. Numele "celui mai..." nu apare, nu există. Sigur că o presă care are ca misiune să influențeze refugii ar trebui să fie credibilă, să-și asume, măcar de ochii lumii, un simulacru de critică (prea e notoriu dezastrul din țară). Numai că persoana în chestiune e așa de sacrosanctă încît, cu prețul de a se da de gol, publicațiile care propovăduiesc unirea tandră cu țara sub semnul exclusiv al culturii (alt paradox: predicată "afară", ea este sistematic distrusă "înăuntru") nu-și permit manevra.

În țară, deci, presa procedează prin excesul de prezență al atoatepreședintelui, peste hotare, aceeași presă excelează prin absență... Vreți să stabiliți intenția prea puțin explicită a unei publicații din afara României? Căutați numele sacrosanct, dacă nu e, puteți fi siguri că ziarul cu pricina este dictat de la București.

Și mai există o diferență. Tot de la plus la minus. Dacă în țară se simulează pînă la sufocare "unitatea întregului popor", în afara țării, "se face totul" întru dezbinare, deplîngîndu-se cu lacrimi de crocodil orfan fatalele dezacorduri din refugiu. Numai că dezacordurile sînt firești într-o lume liberă. Cu mult mai suspectă este "unitatea" de stil și de tehnică identificabilă în publicațiile reseriste din cele mai îndepărtate colțuri ale lumii: la Londra și Roma, în RFG sau la New York...

Dar dacă stau cu mina la chipiu, cum reiese din telegrama de mai sus, dinșii, ziaristii, cu ce mai scriu?...

A.C.

ABONATI-VA LA LUPTA
www.anivax.ro

L > REFLECTOR <

UN NOU CONGRES, NOI ABERAȚII

LECTIA DE DEMOCRAȚIE

În zilele de 10 și 11 septembrie s-a ținut, la București al III-lea Congres al Consiliilor Populare, cu cca 8 000 de participanți, 10% din totalul deputaților, ceea ce se numește "o expresie a democrației muncitorești revoluționare". Dar înainte de a ne putea întreba cum devine cu democrația în stare revoluționară a unei singure clase aflăm mai la deal, pe cursul fluviului oratoric al atotpreședintelui, că ea este "superioară oricăror forme ale democrației burgheze". Iată și sistemul de funcționare: au drept la publicare doar acele discursuri ale participanților care își exprimă "dragostea și recunoștința", "interesul și emoția" față de "magistratul", "suflet din sufletul neamului nostru"... ; nu toate discursurile au însă voie să vadă lumina tiparului; despre acestea din urmă aflăm cite ceva numai de la "magistratul": "Este inadmisibilă poziția - despre care am fost informat - pe care au luat-o unii președinți de consilii populare și care, în loc să tragă concluzii din proasta lor activitate, au încercat să justifice stările negative de lucruri." Pentru a avea toate elementele, mai adăugăm și fraza, din același discurs, a aceluiași: "Toate aceste trebuie să își desfășoare activitatea sub o conducere și îndrumare unică"?!...

S-A TERMINAT CU "SPAȚIUL MIORITIC"

Calul de bătaie al congresului a fost organizarea teritoriului și sistematizarea localităților. Adică: "reducerea suprafețelor neproductive, a drumurilor inutile, buna organizare și folosire a apelor, a întregii suprafațe a țării". După ce a reorganizat istoria, iată-l acum în plină desfășurare asupra geografiei țării: apele își schimbă albiile, casele o iau din loc părăsindu-și ogrăzile și cățărindu-se unele peste altele. "Să trecem la o reducere mai radicală a suprafețelor ocupate de clădiri... din suprafața de cca 200-250 mp pentru fiecare gospodărie în comune nu trebuie să fie ocupată cu clădiri mai mult de 30%... Aceasta impune să se treacă, cu hotărâre, la realizarea de locuințe cu 2-3 nivele... și să nu mai admitem, sub nici un motiv, construcții în afara perimetrului stabilit pentru locuințe." Există și un cuvânt care denumesc toate aceste perspective: cazarma. "... până în anul 1990, în toate comunele să fie construite centrele tuturor comunelor, iar cu locuințele ce se vor construi să terminăm, în linii generale, cu reconstrucția comunelor..." de parcă am ieși din război!... Până în anul 2 000 "toate comunele patriei noastre se vor transforma în puternice cetăți economice, sociale, culturale... practic aceasta este calea pentru dispariția deosebirilor între orașe și sate... Pe această cale și numai pe această cale..." Evident că altă cale de distrugere mai rapidă și mai "multilaterala" a țării e greu de găsit.

O NOUĂ MĂSURĂ DE EXTERMINARE A BĂTRINILOR

"De asemenea, ne gândim să adoptăm un program special de a sprijini mutarea din orașele mari, în comune, a unor pensionari, pentru a le crea condiții de locuit, de viață și, în felul acesta, să poată desfășura și o anumită activitate utilă, care le va păstra sănătatea și un spirit sănătos." a declarat Ceaușescu în discursul de închidere al congresului.

Cum adică să sprijini oamenii împotriva lor înșiși? Și de ce să desfășoare o anumită "activitate" cînd legal ei și-au câștigat, după o viață de muncă, dreptul să se odihnească? E limpede că aidoma șefului kmerilor roșii, Pol Pot-ul de la București, nu poate dormi liniștit gîndindu-se la pensiile pe care le plătește, sau la ce mîncîcă pensionarii. După ce a folosit foamea și extenuarea la orele nesfîrșite de așteptat la cozi, după ce i-a lăsat să moară înghețați de frig, iată ultima tortură: să fie alungați din casele și rostul lor. Pentru mîntea Ceaușeștilor e pur și simplu de neconceput că oamenii își mai permit să trăiască după ce nu mai pot munci.

"CENTRE DE PREGĂTIREA HRANEI PENTRU POPULAȚIE"

"... să trecem la organizarea de către consiliile populare de centre pentru pregătirea hranei pentru populație, reducînd substanțial vinzarea de produse neprelucrate. Avem în vedere ca pînă în 1990, cca 40-50% din produsele alimentare desfăcute populației să fie vindute ca produse industrializate."

Nu putea fi dat un răspuns mai cinic infometăților din România! Pe șleau: lipsa alimentelor de bază nu se va remedia, dimpotrivă, ea se va accentua iar ca să nu se vadă (că de simțit, n-are importanță), veți primi "inlocuitori".

IO ȘI ETERNITATEA

Vrînd să răspundă indirect zvonurilor referitoare la sănătatea sa șubredă, cel mai urît și-a amînat (prin decret personal, probabil) ieșirea din scenă pînă după anul 1990! "...aș dori ca în 1990... în cuvîntul meu de atunci să am de făcut critici cît mai puține și cît mai multe aprecieri la adresa muncii dumneavoastră", a afirmat el știind că, oricum, (re)alegerea lui în funcție e o parodie.

FIUL ȘI MONDIALITATEA

Dacă de bătrîni se ocupă tatăl, de tineri se ocupă fiul. Și cei din țară nu-i ajung. Așa că, după exemplul patern, se face ecoul Kremlinului și strigă propunerii mondiale. Astfel a propus Conferinței mondiale a ONU pentru Anul Tineretului să adopte "liniile directe pentru programe de viitor în domeniul tineretului" care "vor oferi un cadru propice pentru continuarea și intensificarea colaborării internaționale", evident sub controlul sovieticilor și al țărilor satelite. Aflăm din Declarația comună a susnumitei Conferințe, căzîs și făcut. Iată programul: tineretul "își va consacra entuziasmul și energiile lui creatoare ... pentru edificarea noii ordini economice și pentru soluționarea justă a problemei datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare"! Bun băiat Nicu. Nu iese din vorba părinților și ce zice tata zice și el.

Dar planul sovietic nu se oprește aici. Comitetele naționale din 150 de țări care erau menite să funcționeze un an pentru AIT sînt chemate, conform propu-

UN DECRET DE PENALIZARE

Pe 5 septembrie s-a publicat un nou decret în scopul "creșterii răspunderii personalului" în realizarea planului la export și a celui din industria extractivă.

Art.1 Dacă depășește planul la export, personalul "beneficiază lunar de o primă de export pînă la 20% din retribuția tarifară." Prima se acordă și miniștrilor și celorlalte cadre de conducere care coordonează activitatea respectivă.

Art.2 Același personal -de la mic la mare - "se penalizează pentru fiecare procent de neîndeplinire a planului de producție pentru export și a exportului cu cite două procente din retribuția tarifară" și care poate merge "pînă la 50% din retribuția tarifară" Penalizarea se aplică de la ministru la muncitorii. Care este răspunderea acestora din urmă într-un sistem de excesivă centralizare?

Cele două articole "se aplică corespunzător și în cazul nelivrării materiilor prime, materialelor, pieselor și subansamblurilor destinate producției de export"

Art.4 "Unitățile economice care nu realizează cel puțin 30% din planul de producție pentru export vor fi supuse regimului special de supraveghere economico-financiară".

Aceleași dispoziții se aplică și unităților din industria extractivă. Că vor fi penalizați și miniștrii de resort ne interesează mai puțin, dar cei supuși unor drastice penalizări vor fi minerii al căror salariu va fi scăzut cu două procente pentru fiecare procent neîndeplinit din plan, salariu putînd fi redus pînă la jumătate. Cum știm cit de nerealiste sînt planurile de extracție e greu de închipuit că minerii vor mai beneficia de leafa întreagă în perioada 1 septembrie 31 decembrie 1985 - perioada de funcționare a decretului.

În urma acordurilor semnate în iulie 1985, RSR-ul va trimite în cursul cincinalului 1986-90 ingineri și muncitori calificați, în URSS, pe șantierul de extragerea gazelor naturale din Turkmenia, la Sovietabad și în Siberia de vest, a petrolului din Marea Caspică și la combinatul minier de la Skirolov, în Ucraina. În schimb, RSR-ul va primi gaze în cantitate "suficientă", fără a se preciza cît și pentru cine este suficientă cantitatea: pentru URSS sau pentru RSR?

În cadrul COMECON-ului specializarea se accentuează în toate domeniile - printre care și producția de avioane și elicoptere civile. URSS-ul fabrică de toate. Cehoslovacia: avioane turbopropulsate de pasageri. Polonia: avioane pentru agricultură, un avion ușor și subansambluri. Ungaria, Bulgaria și RDG fabrică mijloace de transport și de încărcare a bagajelor, sisteme de informarea pasagerilor și depozite mecanizate. Ce fabrică RSR-ul? Repară avioane ușoare și motoare fabricate de ceilalți. Acum patru deceni eram singura țară din Centrul Europei care fabrica avioane. Acum sîntem buni să le reparăm pe cele ale COMECON-ului, sau să fabricăm, sub licențe scump plătite, avioane pe care occidentalii le socotesc desuete!...

nerii Conferinței pregătitoare de la București, să devină instituții permanente. În felul acesta se constituie o uniune a tineretului comunist, generată chiar la ONU și supusă oblăduirii sovietice și care va da posibilitatea unei intense activități de educație și propagandă pe scară mondială.

Politica natalistă a RSR-ului prevede "ca până la sfârșitul acestui deceniu, populația țării noastre va atinge 24-25 milioane, ceea ce corespunde unei natalități de 18-19 la mia de locuitori, sau un ritm anual de creștere de aproximativ 1%".

Față de populația actuală din RSR care este de 22,7 milioane, variația de la 24 la 25 de milioane presupune o creștere de 1,3 la 2,3 milioane în cei cinci ani până în 1990. Prima cifră presupune o creștere de 1,2% iar cea de a doua de 2% pe an, ceea ce este oricum exclus, oricât de brutale ar fi dispozițiile date de regim pentru a forța nașterile.

24 de milioane sînt, în schimb, posibile deoarece, începînd din 1987/88, generațiile bogate, născute între 1967 și '71, vor intra în perioada de fertilitate maximă (20 la 24 de ani pentru femei).

Din nefericire se întîmplă un fenomen periculos care riscă să reducă o creștere demografică normală. În urma măsurilor sălbatice, în ciuda controalelor genicologice la locurile de muncă și a lipsei de contracepție, fertilitatea feminină este în continuă scădere, la toate grupurile de vîrstă. În 1983 scăzuse deja sub 60 de nașteri la mia de femei între 15 și 49 de ani față de 105 la mie în 1967 și 56 la mie în 1966, cînd avortul era autorizat. În RF rusă, fertilitatea era de 66 la mie iar în tot URSS-ul era de 76% în 1982-82 ceea ce denotă că femeile din România sînt mai retucate să aibe copii decît chiar cele din Rusia, unde natalitatea este destul de scăzută.

Această scădere mai dovedește și cit de ineficace au fost în trecut politica de natalitate forțată, bazată pe constrîngere. Accentuarea constrîngerii în acest domeniu nu este numai o crimă față de om ci și față de națiune, în măsura în care riscă să ducă la o și mai accentuată scădere a fertilității tocmai în anii în care sînt cele mai mari posibilități de creștere a nașterilor.

Dacă atitudinea antinatalistă, generată de regim, la o parte importantă din populația țării, se va menține în viitorii cinci sau șase ani, România va fi pierdut un prilej deosebit de favorabil pentru creșterea populației.

O politică natalistă nu se duce cu amenințări, constrîngeri, controale umilitoare, chinuri și pedepse ci dîndu-le celor chemați să aibă copii posibilitatea să-i crească decent și să-i hrănească, dîndu-le mai ales speranța să facă din ei oameni și nu sclavi.

Cîteva zeci de milioane de dolari de alimente exportate în minus și cîteva grade de căldură în plus pentru populație pot ajuta dar schimbarea mentalității implică înlăturarea răufăcătorilor care nenorocesc nu numai generațiile prezente ci și pe cele chemate să le înlocuiască.

Mihai KORNE

...printre acțiunile prilejuite de sărbătorirea zilei copilului aș menționa amenajarea grădinei grădiniței, de-așemenea împreună cu colectivul grupei mari și sub îndrumarea tovarășei pregătim un spectacol la care eu voi interpreta romanța Am început să-mbătrînesc...

Pe 25 august a apărut în «Washington Post» un articol semnat de doi ziariști Jack Anderson și Dale van Atta, bazat pe un raport CIA în care, pledînd pentru autonomia RSR-ului în cadrul blocului sovietic, se afirmă că Ceaușescu (care, bolnav de cancer n-ar mai apuca primăvara viitoare) "se bucură de un considerabil sprijin popular" fiindcă sfidează Uniunea Sovietică...

Pe 7 septembrie, același ziar publică două energice riposte la articolul menționat mai sus. Una este semnată de fostul ambasador la București, David Funderburk iar cealaltă de o cetățeană americană, Mona Reinhardt. Aceasta din urmă a vizitat în 1983 și 1984 țările de est și România unde are rude și desminte categoric afirmațiile celor doi ziariști afirmînd printre altele că "în România condițiile economice și politice sînt mai proaste decît în oricare alta din țările vizitate. Întrînd în România m-am găsit transportată în alt secol... Primul meu contact cu România au fost bătrînii încovoiați lucrînd la cîmp...". Urmează descrierea lipsurilor materiale de tot felul și mai ales a alimentelor ajungînd la șicanele pe care, ca americană Je-a trăit la frontiera RSR-ului chiar atunci cînd "copilul teribil" Ceaușescu își trimisese atleții la Los Angeles. "Nu avem nevoie de Uniunea Sovietică, avem propriul nostru regim represiv", sună un comentariu auzit în România de semnatara scrisorii.

Iată acum răspunsul lui David Funderburk.

"Jack Anderson și Dale van Atta au atins o nouă culme de josnicie în articolul lor dezgustător și complet inexact "Sfidarea României" (la adresa blocului est-european), fie că au fost alimentați cu informații de serviciile de dezinformare ale Securității românești, fie că raportul Agenției centrale de Informații (CIA) promovează interesele Bucureștiului.

Oricine este chiar pe departe la curent cu stările de lucruri din România știe că Nicolae Ceaușescu este unul din tiranii cei mai detestați din lume care nu se bucură de niciun fel de sprijin la el în țară. Poporul român nu ar putea trăi mai prost după dispariția lui, care în ori ce caz nu va avea loc atît de repede precum crede CIA.

Ceaușescu este un stalinist dogmatic care a făcut multă vreme pe placul Moscovei. Desigur că el este interesat în îmbunătățirea relațiilor cu USA astfel încît să poată continua să se proiecteze ca "independent" și "copilul teribil" al blocului est-european și ca să poată acumula anual aproape un miliard de dolari pe seama unei balanțe comerciale defavorabile Statelor Unite.

Adevărul complet despre jocul politic plin de șiretenie al lui Ceaușescu împreună cu sovieticii va fi pus la dispoziția publicului spre a cunoaște situația.

Este însă cit se poate de trist că autori presupuși a fi obiectivi și corecți își permit să fie manipulați orbește de un conducător tiranic și mincinos ca Ceaușescu. Este sigur că atît Moscova cît și Bucureștiul s-au bucurat odată mai mult că linia lor politică a apărut într-unul din cele mai importante ziare din USA. Alături de marea majoritate a poporului român, care imi este foarte apropiat, aș vrea să spun că lui Anderson și lui van Atta trebuie să le fie rușine de articolul lor care trebuie dat la o parte ca o maculatură de rînd."

«La Croix» din 10 septembrie anunță că Iulia Jercan (în vîrstă de 27 de ani) a fost arestată la București, în noaptea de 6 spre 7 septembrie.

În 1979 Iulia Jercan l-a cunoscut, la Universitatea din Varșovia, pe Pierre Blondeau, înpătător, pe atunci în vîrstă de 44 de ani. În 1981 ei au înaintat autorităților românești o cerere de căsătorie care n-a primit pînă acum nici un răspuns, în ciuda numeroaselor intervenții din partea ministerului de relații externe francez. Ultima speranță a lui Jercan era greva foamei, pe care o începuse cînd a fost arestată...

În revista în limba română "Viața noastră", care apare în Israel, a fost publicat un reportaj semnat de Israel Marcus și intitulat "A dispărut Calea Văcărești". În ultima vineri din luna august, "... printre enoriași Templului Coral s-a răspîndit un zvon cutremurător:

-Ați văzut? Se dărîmă Calea Văcărești... Ca întotdeauna, în cursul acestei campanii de distrugere, buldozerele apar pe neașteptate, ca răufăcătorii. Autorul articolului s-a dus să vadă: "De îndată ce am trecut de Biserica Sf. Vineri, parcă mă afluam în vremea ultimului război, după un strasnic bombardament..." Străzile Udricani, Epureanu, Negru Vodă, Banu Mărăcine, Crîngași, Labirint, Bravilor, Smeurișului, Rovine, Pitagora, Bradului, Olteni sînt un maldăr de dărîmături. "Populația scormonește prin ruine, se aprovizionează cu lemne pentru la iarnă. Focuri, din loc în loc, consumă vechi arhive, resturi de gospodărie. Pe imensul șantier, în picioare, citeva sinagogi ("mai apucă poate Sărbătorile de toamnă") și citeva biserici a căror soartă încă nu e decît teoretic decăd."

GURA PĂCĂTOSULUI TRANDAFIR COCİRLĂ... ADEVĂR GRAIEȘTE

Pînă de curînd ministrul al energiei electrice, Trandafir Cocîrlă, a făcut într-o conferință de presă ținută cu ocazia lui 23 august următoarele declarații:

Marile întîrzieri pe care le are producția industrială din RSR pe anul în curs vor fi complet eliminate pînă la sfârșitul lui 1985 și ele se datoresc dezorganizării producției de energie electrică în timpul gerurilor din din ianuarie și februarie 1985, producția rămînînd mult în urmă față de plan. Nici un cuvînt despre frigul îndurat de populație în urma măsurilor de "economie".

Trandafir Cocîrlă a făcut apoi o largă expunere cu privire la viitorul trandafirului al industriei energetice din RSR. Producția de petrol (14 milioane tone anual) nu va mai fi folosită pentru generarea de electricitate. În 1986 va intra în funcție primul reactor nuclear de 700 MW la centrala atomică de la Cernavodă. În acest oraș se găsesc 5 asemenea reactoare de tipul Candu (adăugăm că acestea sînt singurele reactoare care se alimentează cu uraniu natural neîmbogățit, din care Canada nu a reușit să vîndă niciunul în alte țări). În Moldova este în construcție cu ajutor și tehnologie sovietică o centrală electrică atomică avînd o putere totală de 3000 MW. La Făgăraș sînt în construcție 5 reactoare, tot de tipul Candu. Dacă actualul plan de construcții va fi respectat, atunci RSR va produce în 1992 cea 60% din energia sa electrică pe cale nucleară. Restul de 40% va fi obținut din cărbune și hidroaluc. Întîrzierile de pînă acum pentru introducerea energiei nucleare în RSR se datorează faptului că primele reactoare comandate în URSS nu prezentau o suficientă siguranță împotriva cutremurilor.

Datoria externă, a continuat ambasadorul reserist se ridică la începutul anilor 80 la 12 miliarde iar acum s-a ajuns la 7 miliarde. Ultimile credite vor fi achitate pînă la finele acestui deceniu și, în fapt acesta este motivul că există dificultăți economice în țară!...

Sănătatea președintelui RSR? Perfectă! după cum se poate constata din munca depusă de dînsul în ultimile săptămîni.

Din cele declarate de tovil Trandafir Cocîrlăși reproduse de ziarul elvețian «Neue Züricher Zeitung» (22 august 85), reiese un singur lucru: cel puțin pînă în 1992, dacă nu chiar pînă în viitorul mileniu trebuie să aștepte cetățenii RSR-ului o mică ușurare a vieții lor de toate zilele. Pînă una alta, după cum relatează ziarul elvețian, mobilizarea populației este în toi pentru munca patriotică și orele suplimentare, astfel ca planul anual să poată fi îndeplinit cu orice preț.

V.S.

Cu Bindi (doctorul Gheorghe Jilavu din Titești) mă întinlesc întimplător la "rata de doipe", în Ciineni, pe malul Oltului. El venea de la Vilcea, cu de la Sibiu și amîndoi ne grăbeam spre "parohii"...

Noroc, mă Andrei, să-ți spun una bună: mi-a trimis Gigi (doctorul de la Perişani) o halcă de mistreț pe cinste. L-a împuscat alaltăieri în Şuţu mai sus de Posada ta ... (zice "a mea", fiindcă sint convins că bătălia din 1330 dintre Basarab I Intemeietorul și Carol Robert de Anjou, rîga ungurilor, s-a dat la poalele Coziei, în Pripoarele Perişanilor, pe apa Băiaşului).

Am dat urgent carnea pe mina muierilor, nevastă-mea și soacră-mea, s-o mestească ele, cu aiul păstorului, cu leurdă, sus-sai și dragavei, cu ceva inipere, bine scăzută în seu de căprioară... Vine și Gigi, l-am poftit și pe Tică Popescu, învățătorul nostru. Nu vrei să ne ajuti și tu la băgat pe sub mustăți? Mai poți vorbi cu Teleabă, tata-socru despre obște, despre castrul roman de la Titești și noi, în de noi, de una-alta... Ce zici?

La foamea mea, Bindi dragă, aș fi ticălos față de stomac să zic nu!

Și uite așa, zdruțninci de camionul care urcă tușind serpentinele spre inima Loviștei, hurducăind prin gropi, cobor repede la dispensarul meu, să scripuiesc niscăi sticle de țuică și de livej (vin de pere), ca să nu merg cu mina goală, și-apoi p-acî ție calea... Coborim radioși în Titești, lingă țîtină de izvor, la masa gata întinsă, acoperită cuvințios cu invelitoare de in, albă-nea, covirșită de bunățuri... Numai că bucatele n-au adăstat mult sub soare...

După masă de pomină, "ședință" la iarbă verde, zice ironic Bindi, tolănindu-se alături. Și cum-i obștea și care-s rosturile ei? Imi ia vorba din gură, interesat și el, Gigi. Cînd zicem obște, ne gîndim la o mulțime de oameni, care stăpînesc împreună prin vrea-rea lor și după obicei, bunum mișcătoare și nemișcătoare, zice apăsător Mitu Teleabă, mîngiind iarbă.

În obște ne alegem capii, mereu o ceată, și nu ca în ultima jumătate de veac, cînd am dat-o pe președinte! Și ei ne administrau teritoriul, bunurile, munca, împreună cu adunarea moșnenilor iar la împărțeala roadelor muncii ne era călăuză principiul "a fi de-o seamă", ne spune cu greutatea expertului, nea Tică.

Deci: populație, teritoriu, autoconducere, administrare colectivă, democrație directă, încerc eu să rezum, cu voce tare și dintr-un punct de vedere cam nepoetic.

Da, domnu doctor Marcu... O întindere cu hotare cunoscute de la mic la mare și de vecini, pe care le întărim de cite ori e nevoie și înălăuntrul cărora este tot ce ne-a lăsat Dumnezeu și Vladislav, de la codrii merci la ultima ripă seacă. Toate ale obștei, da' fără stăpînirea locurească a curților din cătune, unde doar capul familiei este stăpîn, cu nevasta lui...

Că locuința, acareturile, prisaca, livada ogorul, vitele și uneltele s-au desprins de mult din aveau obștească. Însă, încolo de acestea, totu-i o laltă, vâlmes; cînd ne diriguim, cînd muncim, cînd folosim ce ne-a dat Domnul, ori am fapt cu miinile noastre, deși, că așa veni cu vremurile, la drepturi nu mai sintem de-o seamă, ci unii au mai mult și alții mai puțin, după cum ne-au lăsat moșii mici, că pe vremea ălor mari, nu se osebea moșneanul de semen...

După cum înțelegem, e vorba de drepturi și de datorii. Nu-i așa?

Este. Că-nțelegem drepturi la moștenirea obștească și ea ne vine de la Vladislav; drept la ceata mea, cu toții de-un nume cu mine; drept la pădure, la pășune, la pămînt nedesțelenit și la turmă; drept să plătim cislă pe neam mic și pe curte cătră obște și aceasta către stat a impozitelor; drept să nu ieșim din vorba bătrînilor noștri aleși; drept să cerem judecată dreaptă cetei de oameni buni și bătrîni; drept să punem mina pe coasă, pe topor sau pe pușcă, să apărăm bunurile moșneștii de nemerici, odată cu viața a-lor noștri...

Cum ar veni și funcție politică, juridică și

militară, ori de poliție...

Intocmai, domnu' doctor, da' să nu-mi uit vorba cu datorii. Moșneanul e dator să asculte de cei cărora "le-a delegat puterea", cum ați spune dumneavoastră. E dator să ia-șă și la muncă obștească: de la clădirea stîncilor și lăzuirea cu toporul și prin foc a pădurii, în runcuială, pînă la curățirea pășunii, cosirea ierburii la fin și la stavă, dregerea drumurilor, fîntînilor, gardurilor și toate cele ce-ruce de viața zilnică. Totu-i fără plată.

Și statul, județul și țara mare ce rost mai aveau față de obște?

Chiar atunci cînd e doar o obște la sat, cum e-n Băiașu sau Mlăceni, primarul de sat era primar și ceata juraților obștei - ceată. Apar-te. Azi e primar pe comună. Și comuna este prea departe și cei numiți acolo nu-s de-ai noștri sau nu se prea potrivește cu fac ei cu ce avem și facem noi...Da' cu județul și țara, cum era odată, fiecare își avea rostul. Că țara era voievodul care nu ne asupra mereu, iar în județ intrau două-trei țări de-ale noastre... Astăzi, ce să mă vorbim, că s-a întors lumina cu susu-n jos!... Da' ne dăm ca mereu pe brazdă, ca să rămînem noi înșine: zicem ca ei și facem ca noi, cînd se poate...

Mulțumiți de ziua de azi, care ne-a dăruit bucate gustoase și înțelepciune aleasă, ne-am retras între doctori să discutăm despre curba de morbiditate și despre indicele de natalitate pe circumscripție.

Și-am constatat că lovîștenii se țin tare... Și parcă noaptea ce sta să cadă, lumina a zori.

POST SCRIPTUM. BISERICA DIN GĂUJANI.

Două recente publicații românești ne mai aduc, încă odată, vești îngrozitoare din țară, referindu-se, de astă dată, la unele bisericu sătești.

In noiembrie 1984 a fost jefuită și distrusă biserica din Găujani, Comuna Boișoara, jud. Vilcea. Localul a fost sigilat, iar pastorul Petre Popescu a fost închis, ne informează BIRE, nr. 818 din 25 iulie 1985, în scurtul articol "Biserici baptiste distruse în România" (p.8).

O informație similară o aflăm și în "Cuvîntul Românesc", din august 1986, la pagina 3, unde între bisericile evanghelice neo-protestante, asupra de regimul comunist, citim și numele celei din Găujani.

Din cite știm și înțelegem, ne aflăm în fața a două fărâdege: una, îndreptată împotriva credințioșilor ortodocși, de departe cei mai numeroși, și a lăcașului lor, biserica Sf. Nicolae din Găujani; cealaltă îndreptată împotriva comunității baptiste din același sat, care nu are lăcaș de cult propriu, ci se întrunea într-o casă de rugăciune - locuința unui satean - sub păstoria lui Petre Popescu.

Asupra acestor vești, care ne îngrijorează, dorim să stăruim, într-o dublă calitate: cea de ctitor, între alții, ai bisericii din Găujani și cea de autor, împreună cu părintele Ion Tomescu (păstor în comună între 1962-72), al pisaniei bisericii.

Biserica din lemn de la 1664, folosită pînă în 1892, s-a prăbușit sub nămeții de zăpadă ai iernii anului 1962. Biserica de molid, construită "în deal, pe moșie megieșească, făcută de moșteni" și-a trăit viața pînă în 1930, cînd a fost dărimată de săteni; piatra de temelie a noii biserici a fost așezată de preotul Ion Ungureanu în pămîntul sfințit și consacrat de cea dărimată, la 18 mai 1950.

Cu mijloace bănești (s-au strîns 173.450 lei, din care 52.000 din ofrande externe) și eforturile multora, biserica a început, încet-încet, să crească și să-și ridica nava semeață deasupra pămîntului, isprăvindu-se în anul 1961. Făptura impozantă și proporționată a bisericii, cu cele două turle ascuțite urcînd în slăvi se integrează armonios în peisajul înconjurător. Zidul gros ca de cetate se înscrie și el ca necesar în peisajul istoric al satului, dînd, din prima zi, o aparență de neașteptată vechime. Construcția, așa temeinică cum este va înfrunta, fără îndoială, vremea, biruind secole numeroase, păstrîndu-și silueta masivă și în același timp avîntată, aici, deasupra Găujanilor, monument arhitectonic înscris, în categoria permanentelor satului... Așa îmi încheiam notele în ziua sînțirii bisericii, duminică, 12 mai 1963, în jurnalul "Medic la Boișoara".

Și acum? Ridicăm vocea noastră în protest indignat și solemn, reamintind cozi-lor de topor și celor fără cîntă, că umbrele strămoșilor și-ale ctitorilor din veac, împleti-te cu vreaa spusă în piatră de ctitorii bisericii de azi, alături de toți fii Boișoarei și-ai țării, își vor arunca blestemul crunt asupra miinilor ticăloase care se vor usca și asupra ființelor dușmane care se vor nimici. Așa să le ajute Pronia!

Andrei PANDREA

Un poet conjură o metaforă. Înțepeti îi caută doxologiile. Ele pot fi luate ad literam sau ad usum delphi. Metafora, de o frumusețe demonică: fetuși cu ochii lipiți mărșăluind spre lumină. Poetul vrea să-i împiedice. De dragul ethosului individual? social? religios? Sau al dialogului pe-rechii sensibilizat de iubire, singurul valabil? Poetul înalță un fanion feminist, pacifist, ecologic. Radical, nu numai în poezie poetul-poetă își revendică dreptul asupra propriului trup. Plaga trupului, Cioran o simte de o viață întreagă. Dar nu el a stîr-nit polemica, a infuriat pe un președinte "iubitor și el de pace" minus ecologie, plus avort. Ce e al tău e și al meu, al statului socialist multilateral prolific, ordonă președintele prin decret. Niște fetuși care nu simt-nu văd-nu aud, replică, disprețuitoare, poeta. Simt, o contrazice știința în societățile pluralist dezvoltate. Și aduc un martor ocular. Un fetus ultrasalat la 2 luni. Grimasa lui de suferință sub ciocanul care-i strivește țeasta! Metafora cucerește și Occidentul unde "culturile s-au comercializat și singurătă-tea o tai cu cuțitul", declară, categoric, poeta (2). Singurătatea lui Emil Botta, umbra lui halucinantă la miezul nopții, într-un București septembrian al anului 1970. Și muncitorii de la Pitești golind țoauri de țuică la opt dimineața. Protestul poetei și al surorilor sale din Occident innobilat de o demnitate indiscuta-bilă este mai puțin singur, glasul ei este ascultat. O știe Ana Blandiana mult umblat-ă prin străinătăți. Știe, și îi dorim din suflet să nu cadă sub represaliile suferite de Ana Ahmatova.

Antoaneta BODISCO

1. E vorba de "Cruciada copiilor", a Anei Blandiana, apărută în "Amfiteatru" și re-produsă în LUPTA nr. 32 din 22.11.1985.
2. Vezi interviul Anei Blandiana, publicat în pagina franceză a LUPTEI, nr. 43 din 7 septembrie 1985.

EUGEN IONESCO PREMIAT ÎN AMERICA

Fundația Ingersoll, care acordă anual un premiu scriitorilor care se exprimă cel mai bine în operele lor principiile civilizației occidentale, a premiat anul acesta pe scriitorul Eugen Ionesco și pe istoricul Robert Nisbet. Premiul de 15 000 de dolari li se va înmîna pe 22 noiembrie, la Chicago.

PREZENȚE ȘTIINȚIFICE ROMĂNEȘTI

Între 24 și 28 iunie a avut loc la Lisabona Congresul Internațional "Structures emergentes d'une nouvelle revolution dans les sciences". Printre participanții francezi de prestigiu s-a aflat și Bassarab Nicolescu, fizician-teoretician la CNRS, autor a mai multor lucrări. Asupra ultimei, apărută în primăvara lui 1985 (*Nous, la particule et le monde*) merită să stăruim mai îndelung într-unul din numerele noastre viitoare, dată fiind importanța și noutatea ei tulburătoare. Prezența românească la acest congres a fost marcată și de constanta revenire, în timpul lucrărilor, la ideile lui Ștefan Lupășco, a cărui redescoperire, în cadrul unei noi revoluții științifice nu e de mirare.

BISERICA DIN GĂUJANI

Rindurile care urmează sunt fragmente autentice strecurate în scrisorile venite, în ultimul timp de la mai multe persoane din țară. Succesiunea fragmentelor respectă o a-nume logică.

*
“Am primit urările voastre cu 17 zile întârziere, iar o carte poștală din New York, prin avion, a făcut 23 de zile. E adevărat că New-Yorkul este mult mai departe decât Parisul. Tot adevărat este că pe vremea lui Columb corespondența făcea și mai mult pe drum.”

“Sînt oarecum îngrijorat pentru că n-am primit nici o veste de la voi. Nici obișnuitele reviste. Le jură oare cei de la cenzură...”

“Eu mai predau engleza care la noi e la modă. Am două lecții pe săptămână. Cu astă îmi pot plăti micul dejun, la ceaiul trimis de voi. Cu pensia mă ajung să-mi plătesc regia (chirie, întreținere, telefon, lumină și mai ales radio) și să nu mor de foame. Rar îmi rămâne ceva pentru lămâi (cînd se găsesec), transport, fructe și medicamente și ele cînd ni se dau. Dacă nu v-aș avea pe voi, aș umbla gol.”

Aici, un lucru mai bun, care se găsește rar, depășește posibilitățile mele.

“După o iarnă îngrozitoare, o lună n-am avut strop de gaze. Pereții și camerele s-au răcit treptat: am ajuns la 2 grade C. Ne-am retras într-o cameră și, cu un reșou electric, ajungeam la 7 grade C. Noaptea gazele pălăiau și, între ora 1 noaptea și 4 dimineața, puteam fierbe un kilogram de lapte într-o jumătate de oră. La noi s'au spart caloriferele din cauză că au înghețat. Eram atât de demoralizați încît numai cu ajutorul cafelei de dimineață, trimesă de voi, ne mai dădeam curaj. Noaptea uplemam cu apă fierbinte o canistră din plastic, pe care o puneam între noi în pat și stîngă dimineața ne ținea cald. În general se pînă lumina cca 4 ore pe zi, pe cartiere. Ne este groază de iarna viitoare, dacă vom mai supraviețui.”

“M-am ferit tot timpul, cât am putut de frig și am stat gros îmbrăcat în casă. Fiind presiunea scăzută la gaze, se ajunge foarte greu la o temperatură care să mă mai dezmorească. Nu mai vorbesc de timpul pe care mi-l ia gătutul; noaptea ce mai gătește lumea, cînd presiunea gazului mai crește. Unde-o fi economia dacă focurile ard tot timpul? S-au îmbolnăvit și au murit copii și oameni de vîrsta mea. La TV timpul de emisiune a fost redus substanțial, tot din cauza economiilor de energie și vedem pînă la saturație mai aceleași imagini. Dar interdicția folosirii lifturilor, frigiderelor și ale altor aparate electrice căte pagube reale nu aduc? Bineînțeles că acesta este punctul de vedere al consumatorului căruia, între timp, i s'a dublat prețul curentului electric. Prostul se întreabă atunci de ce s'au construit atîtea

hidrocentrale? Dar după unii nu merită să pierzi vremea să răspunzi prostilor.”

“Nu știu cum va fi și de la toamnă încolo, căci se anunță o serie de restricții și mai mari de energie. Astă iarnă am rezistat cum am rezistat, cu 30 grade C afară și fără foc, dar toată această luptă pentru supraieșuire a micșorat rezistența organismului și o nouă ediție va ieși prost. Nu sper să scap decît dacă va fi o iarnă blîndă.”

“Dacă vom avea o iarnă tot așa de grea ca cea trecută și cu aceleași economii nu cred că vom mai putea rezista și vom muri și noi cum au murit atîția oameni iarna trecută.”

“În definitiv trebuie să moară și bătrînii de ceva: infarct, cancer, tensiune sau “economie de energie”.

“Avem acum zile în general însoțite. Mai sunt și zile cu nori și ploaie, dar alea sunt atunci cînd plîng îngerii văzînd atîta ticăloșie în lume, atîția oameni care sunt oprămați, năpăstuiți, nenorociți și înfomețați.”

*
Parcurerea acestor instantanee ale cotidianului din România, cu rezerva de rigoare în exprimare și cu simplitatea lor de expunere, nu este mai patetică decît o enunțare “literară”?

Față de deznădejdea celor de acasă, de teama unei noi ierni asemănătoare celei trecute, ce-am putea face noi de-aici?

Desigur că, din păcate, nu putem provoca dispariția sau înlăturarea aceluia care a sasinază cu bună știință copiii și bătrînii țării. Să atragem atenția aceluia care slujesc orbește pe dictatorul de la București, că-i considerăm drept complicii lui și deci la fel de vinovați în fața judecării poporului român.

Datoria noastră este ca, făcîndu-ne interpreții celor din țară, să continuăm cu și mai multă energie să înfățișăm opiniei publice tragedia românească. Să cerem guvernelor țărilor libere să suspende importurile de produse energetice și alimentare din România, atîta timp cît necesitățile populației din țară nu sunt satisfăcute. Să cerem cetățenilor țărilor libere boicotarea produselor românești, la care au acces.

Să încercăm să creem un simțămînt de solidaritate cu românii din țară prin trimiteri individuale, dar masive și frecvente, de colete cu alimente concentrate, de bază. Să cerem suprimarea taxelor de orice fel pentru primirea acestor colete.

Să menținem o presiune constantă, pe orice căi, asupra regimului comunist din țară căci numai în acest mod vom putea obține o ușurare a soartei fraților și părinților noștri. Cel puțin atîta așteaptă și ei de la noi.

Dinu ZAMFIRESCU

Aceste resturi nu pot fi refolosite dar constituie un excelent combustibil, bun de ars chiar în termocentrale.”
(România Liberă din 5 septembrie 1985)

“Incidentul din iarna trecută are mai multe substraturi, dintre care cel mai important este acela că instalația de încălzire a serelor a fost proiectată și executată inițial pentru combustibil lichid clasic. Din motive cunoscute, a trebuit să fie folosită apa geotermală, dar într-o instalație croită pentru altceva. E adevărat că s-a mai făcut un proiect pentru adaptarea la geotermal, dar acesta nici pînă azi n-a fost finanțat, banii consumîndu-se pentru prima instalație. În aceste condiții, rigorile iernii au sancționat acest tip de improvizație, ajungîndu-se la încălzirea cu paie pentru salvarea serelor. E adevărat că între timp două din sondele care furnizau apa geotermală au fost închise. Au mai rămas în exploatare totuși două sonde despre care beneficiarul spune că n-au avut debitul suficient iar furnizorul - că, dimpotrivă...” (Flacăra 26 iulie 1985)

Am primit de la ACȚIUNEA EVANGHELICĂ PENTRU BISERICA TĂCERII, o Chemare în care este denunțată distrugerea sistematică la care este supus poporul din România din ordinul guvernului (persecuții, foamete, reducerea drastică a încălzirii în timpul ultimei ierni) și se constată că, în ciuda tuturor demersurilor întreprinse de diferite organizații religioase și asociații de refugiați români la organizațiile internaționale, ca și a demisiei demonstrative a ambasadorului american la București D. Funderburk, nu se înregistrează nici o ameliorare în respectarea Drepturilor Omului și în situația economică.

“Dată fiind tragedia indescrisibilă pe care o trăiește actualmente România, noi, creștinii, care ne călăuzim permanent în activitatea noastră după percepțiile și bogățiile exemplare biblice, am hotărît să punem în mișcare o vastă acțiune în favoarea României, bazîndu-ne pe textul Sfintei Scripturi:

1. “Cînd asupra evreilor se abăteau noianle de nenorociri, întregul popor ținea post cu rugăciune și sfîșieri de inimă, iar Dumnezeu îi asculta și-i izbăvea (Cf. Iona 3.4-5; Estera, 4.3; Psalm 35.13-14 etc.).”
2. “Cînd ucenicii, rușinați de nepunțința de a vindeca pe băiatul îndrăcit, L-au întrebat pe Isus: “Noi de ce n-am putut să scoatem dracul din băiat?”; El le-a răspuns: “Acest soi de draci nu ies afară decît cu rugăciune și post.” (Matei, 17.21)

Conform Cuvîntului lui Dumnezeu, care făgăduiește îndurarea celor ce strigă către El, ne adresăm dumnezeu nostru, tuturor românilor din exil, chemîndu-l în numele Domnului, ca să consacreți, în ultima săptămînă a lunilor octombrie și noiembrie 1985, un timp special de rugăciune și - dacă vă este posibil de post - implorîndu-l pe Dumnezeu ca El să se îndure de frații noștri români, salvînd poporul din crîncena stare în care se află și care este cu mult mai grea decît a celorlalte state subordonate Uniunii Sovietice.

La aceeași acțiune și la datele menționate mai sus se vor alătura toți susținătorii Misiunilor noastre și toate comunitățile de credincioși din România, dat fiind că avem posibilitatea de a o face cunoscută în țară atît prin propriile noastre emisiuni religioase în limba română, transmise cu regularitate, cît și prin posturile de radio “Europa Liberă”, “Vocea Americii” etc. fără a uita de curierii pe care-i folosim pentru ajutorarea credincioșilor persecutați.

Astfel, milioane de suflete din țările libere și din România își vor ridica împreună și simultan glasurile către Acel care, singur, poate interveni și aduce izbăvirea...

Vă rugăm să vă gîndiți la impactul acestei copleșitoare solidarități spirituale pe care v-o propunem, avînd certitudinea că Dumnezeu va interveni pentru a salva poporul nostru încercat din cale-afară.

ACTION EVANGELIQUE POUR

L'EGLISE DU SILENCE

B.P. 154 F - 92406 Courbevoie Cedex

CEI CARE VOR SA NE AJUTE SA DIFU

ZAM ACEASTA PUBLICATIE IN TARA

O POT FACE TRIMITIND-O IN PLOC

TIMBRAT, PE ADRESA UNEI INSTITU

TII. A NU SE MENTIONA NUMELE

VREUNEI PERSOANE PENTRU A NU

PROVOCA REPRESALII DIN PARTEA

AUTORITATILOR.

FARA COMENTARI!

“Astfel, o brigadă alcătuită din secretarul adjunct pentru problemele de propagandă, un inginer, un medic, un cadru didactic, însoțită de grupul folcloric al căminului cultural, s-a deplasat în cîmp, la una din fermele de producție vegetală, unde, în pauza de prînz, s-au făcut succinte informări privind evenimentele politice la zi, cauzele unor boli infecțioase iar, la sfîrșit, s-a prezentat un scurt program artistic.”
(Munca de partid 8/1985)

“Zilele trecute ne-am aflat pe grupa de gunoaie a municipiului Oradea... Atîta vreme cît în aceste gunoaie se mai găsește materiale refolosibile, vor fi necesare tot atîtea controale drastice pe care să le efectueze municipalitatea. Sacii murdari de vopsele și substanțe chimice sînt cu atît mai prețioși desprăfuiți și aspirați de substanțele chimice și trimiși la fabricile de hîrtie. Abandonate la goapă mai erau cartoane, hîrtie, mase plastice, sticlă și lemn, minuscule petice de blănuri și straifuri neutilizabile de talpă.

Sub titlul "Ultima romantică" - a apărut în 1985 o vastă biografie a reginei Maria a României, scrisă de o jurnalistă americană, Hannah Pakula. Bine scrisă, în stilul cunoscutelor biografii de autori englezi, cartea urmărește pas cu pas viața reginei Maria, de la nașterea până la moartea ei în 1938 începând, în fapt, cu venirea dinastiei Hohenzollern în țară și cuprinzând istoria României între 1866 și 1938.

Autoarea nu este de meserie istoric, de unde și unele informații fanteziste (macedo-românii ar locui în Albania!) dar compensează aceste lacune printr-o enormă muncă de documentare și care a durat 10 ani. Există mai multe biografii ale reginei Maria, dar noutatea cărții lui Hannah Pakula constă în folosirea a peste o sută de jurnale intime scrise între 1914 (anul când devine regina României) și până cu două săptămâni înainte de moarte, împreună cu 1200 de scrisori, toate aflate în arhivele din țară și necercetate până în prezent.

E imposibil de rezumat în câteva rânduri un volum de peste 500 de pagini și care se întinde de la Epoca Victoriană până la al doilea război mondial. Voi alege numai câteva puncte de reper.

Din capul locului, parțea cea mai interesantă a cărții e alcătuită din numeroasele portrete descrise cu talent și vervă. În schimb, relatarea și interpretarea evenimentelor istorice pornesc de la premise adesea pătinoare ducând la afirmații globale contestabile.

Portretul reginei Maria este destul de veridic, cu luminiile și umbrele lui - farmecul și carismul personal, simțul ei artistic, chiar dacă nu totdeauna de cel mai bun gust, dar mai ales iubirea ei profundă de România și de popor - pentru care a fost adorată de români. Maria a fost o mamă iubitoare dar mult prea îngăduitoare, neștiind să-și disciplineze copiii, în special pe Carol care s-a arătat de tinăr brutal, egoist și răutăcios. Maria iubea succesul și banii și dacă a avut trăsături romantice, personalitatea ei era departe de a fi romantică - avea un simț realist și inclinări destul de practice, adesea chiar interesante. Astfel că ne îndoiem de oportunitatea titlului "Ultima romantică".

România din 1866, la sosirea viitorului rege Carol I este descrisă astfel: "În afara condițiilor primitive (este vorba de palatul regal etc) tinărul principe, în vîrstă de 27 de ani, era pus în fața situației urașe de a organiza o țară lăsată de turci cu un secol în urmă față de Europa Centrală. Tărâni erau infometate, necăjiți și analfabeți iar aristocrația hărțurată și neinteresată decît de plăceri imediate, soldații și poliția eficienți numai în a lua bacșisuri și mită. Tezaurul era gol, armata nedisciplinată și prost echipată. Nu existau căi ferate sau alte mijloace de comunicație. (...) În fața acestei situații, principele Carol spunea: "Singura mea misiune este de a reinvia printr-o bună administrație o țară care a fost minată complet, atît moral cît și financiar".

Ne întrebăm totuși de ce autoarea nu spune nici un cuvînt despre meritul pașoptiștilor, al unioniștilor și al acleora care l-au adus pe principe pe tron.

"Noua constituție românească din 1866 era numai formal liberală favorizînd prin votul censitar aristocrația. Singurii care nu aveau nici un drept erau evreii intrucît doar creștinii puteau fi împămînteți."

Despre războiul de la 1877, autoarea scrie: "După zece ani la comanda armatei române, principele Carol reușise să transforme o gloată fără avînt într-un instrument de luptă de prima mînă. (...) Drept preț pentru recunoașterea independenței, Congresul de la Berlin a impus două condiții: cedarea Basarabiei și împămîntenirea evreilor ... Ca urmare, la răpirea Basarabiei de către ruși, Regele Carol a încheiat în 1893 tratatul secret de alianță cu Germania și Austro-Ungaria."

În 1893 cînd Princesa Maria, că-

sătorită cu principele Ferdinand, vine în țară, autoarea face următoarea descriere a societății românești: "Cele două preocupări principale erau dragostea și politica. Totdeauna pătimaș, adesea violent, aristocratul român nu făcea nici o încercare pentru a-și stăpîni poștele sau pentru a-și domoli imediata lor satisfacere. În limba română nu există un cuvînt pentru a defini stăpînirea de sine, termenul fiind complet străin unei minți românești. Viața nu era o lungă călătorie pentru formarea caracterului ci un joc de intrigi jucat de o inteligență vioată și de o inimă pătimașă. Contrar nobilimii din celelalte state europene, ai căror strămoși fuseseră luptători, strămoșii boierilor români și-au menținut situația nu prin curaj ci prin iscusița de a supraviețui. Învătasera să fie sîreți pentru a-i putea duce pe turci, la nevoie să se tirască, să mituiască și să minuiască intriga în permanență. Încercarea cu fanariotii n-a făcut decît să mărească subtilitatea și lăcomia acestei clase."

"În anul 1906 a avut loc o expoziție pentru sărbătorirea a 40 de ani de domnie al lui Carol Erau suficiente motive de mîndrie: cel puțin formal România se occidentalizase, producția petrolieră era importantă, peste trei mii de kilometri de cale ferată fuseseră construite împreună cu podul de la Cerbavodă și portul Constanța. Finanțele țării erau atît de înfloritoare, încît România putea împrumuta pe piața internațională cu o dobîndă de numai 4%. România, pe drumul dintre Berlin și Constantinopol, devenise Belgia sud-estului european."

În timpul revoltei țărănești din 1907, care a cauzat mult rău prestigiului țării și monarhiei, prințesa Maria a fost trimisă la Castelul Peleş de unde se ducea des la prietena ei Martha Bibescu, la Posada. Aici a făcut cunoștință cu principele Știrbei și a luat naștere cunoscuta legătură care va dura pînă la moartea reginei.

Declanșarea primului război mondial și Consiliul de Coroană din 3 august 1914 aduc o desmișcare celor afirmate de Hannah Pakula după care singurul făuritor al politicii românești era regele Carol iar oamenii politici români se mulțumeau să facă afaceri. În realitate acești oameni politici au impus neutralitatea României, împotriva voinței regelui.

Cu războiul mondial începe adevărata epocă de glorie a reginei Maria - atît în perioada neutralității cît și în vremea războiului - cînd și-a arătat curajul fizic și moral prin prezența ei în spitalele militare și în mijlocul suferinșilor, ca și spiritul politic atunci cînd impune lui Brătianu guvernul de coaliție și înlocuirea lui Ilescu cu Prezan, în postul de șef de Stat Major.

Autoarea dă numeroase exemple ale trădării rusești: "La insistențele franceze ca rușii să ajute în bătălia de pe Argeș", statul major imperial telegrafiază șefului misiunii rusești din România: nici un om, nici un tun, și, mai departe: acțiunea misiunii militare franceze nu trebuie să reușească. Aceasta era trădare militară, observa ministrul Franței, Saint Aulaire, dar el era la curent și cu trădarea politică a ministrului de externe rus Sturmer, care prefera o pace separată al cărei preț ar fi fost suportat de România.

Despre armata română reorganizată în vara lui 1917, ministrul american Vojcika, spunea: "una din cele mai bune organizații de luptători din Europa" iar autoarea scrie: "În bătălia de la Mărășești, o luptă herculeană între 12 și 19 august 1917, soldatul țaran român, armat și instruit de francezi, a învins forțele combinate ale Germaniei și Austro-Ungariei, scăpînd Odesa și poate chiar Moscova de ocupație. Insuși Generalul Mackensen și-a arătat admirația pentru adversarii săi".

În acest timp, la Iași, regina are de înfruntat o teribilă dramă de familie: dețertarea principelui Carol.

(URMARE ÎN NUMĂRUL VIITOR)

Vlad STOLOJAN

Răspunzînd unor articole apărute în presa din refugiu, în legătură cu lucrarea "ÎN SLUJBA MAREȘALULUI", dl. comandor Mircea PĂTRU, care lucrase în România la Biroul 3 "Operații" și la Biroul 2 "Informații și Contrainformații", ne-a trimis două scrisori - prea lungi pentru a putea fi publicate -, din care extragem următoarele:

"În căutarea persoanei menită să corespundă investigațiilor cercetătorului de istorie Larry Watts, eu sînt sigur că Ambasada americană a utilizat numai serviciile sale proprii de investigații, care, prin serviciile sale de "Informații și Contrainformații", țin o evidență completă a persoanelor care ar putea să le fie utile. Deci Ambasada americană n-a trebuit să se adreseze autorităților comuniste așa cum se afirmă..."

"Dacă aceste interviuri ar fi fost luate fără știrea Securității, care ar fi fost soarta acestui ofițer ulterior?...Cred că Ambasada americană, pentru a apăra pe Căpitanul X și chiar pe ea însăși de astfel de neplăceri, a cerut aprobarea autorităților române ca să permită căpitanului X să dea aceste "interviuri". Și atunci se pune întrebarea logică: care este motivul pentru care Securitatea a permis căpitanului X să dea asemenea informații, cînd 40 de ani, de cînd Mareșalul Antonescu a fost ucis, memoria sa a fost tratată de regimul comunist cu tot felul de nedreptăți și blamări?... de ce Securitatea a permis să se scrie astfel de afirmații ca cele făcute de Mareșalul Antonescu contra "marei prietene de la răsărit"? precum declarația făcută de Mareșal, la Consiliul de miniștri, care a avut loc la Snagov, în vara lui 1944 și din care citez: "Germania poate fi învinsă. Armata ei poate fi distrusă, dar nu și poporul german. Noi, ori ce om face, nu avem voie să lovim în acest popor. Problemele care au declanșat acest război nu vor fi rezolvate prin pacea care se va încheia. Alți război va veni care să așeze omenirea pe bazele ei adevărate; dacă diplomația nu va fi în stare să soluționeze acele probleme prin tratative. În noua ordine europeană și mondială care se va instala, poporul german va fi chemat să-și spună cuvîntul" (pag 145, "În serviciul Mareșalului", vol.I).

"... voi încerca să dau un răspuns acestei întrebări:

Se știe foarte bine cum Ceaușescu și guvernul său de la București - așa cum confirmă și ambasadorul american la București, David Funderbuk, demisionat, în interviul său la Europa Liberă - caută și utilizează toate mijloacele ca să răspundă părerii, atît în țară cît și în străinătate, că el este "independent" față de Rusia sovietică.

Același scop l-au urmărit serviciile subversive comuniste din România cînd au permis să se publice lucrarea lui Aurel Simion, "Preliminari politico-diplomatice ale insurecției române din August 1944". Lucrarea a fost tipărită în 6800 de exemplare, care s-au epuizat în mai puțin de două luni. Aici se arată pentru prima dată de către guvernul comunist român personalitatea Mareșalului Antonescu și panorama politică pe timpul guvernării lui. Nimeni în țară nu și-a putut închipui că ar fi posibil să se publice sub regim comunist astfel de date despre Mareșalul Antonescu.

Prin publicarea lucrării lui Larry Watts, apărută în străinătate în limba engleză și română, s-a urmărit să se arate, într-un mod indirect, că politica de așa zisă "independență" a lui Ceaușescu față de URSS este similară cu politica Mareșalului Antonescu față de Germania. Cum Mareșalul nu a putut face o altă politică față de Germania atunci, tot așa RSR-ul nu poate face azi altă politică decît alături de sovietici. Așa cum Mareșalul a luptat din răsputeri în timpul guvernării lui, să salveze independența României față de ingerințele Germaniei hitleriste, tot așa actuala politică dusă de RSR este ca să salveze "independența" și economia țării față de supremația sovietică."

Nu excludem ipoteza că Securitatea încearcă să sugereze asemănări între regimul actual și regimul lui Antonescu, dar, socotim că această comparație se transformă într-o acuzație fără iertare a lui (urmăre în pag.7)

(urmare din pag.6)

Ceausescu, deoarece:

- deși eram în război, cu sute de mii de oameni pe front, economia românească a făcut progrese uimitoare, depășind toate țările din jur, cu excepția Ungariei, pe cînd în cele două decenii ale "erei Ceausescu", RSR-ul a retrogradat pe ultimul loc în Europa, cu excepția Albaniei.

- deși exportam cereale masiv către Germania, sub Antonescu, condițiile de viață din România erau cele mai bune din toate țările beligerante din Europa, în timp ce acum ele sînt cele mai proaste din Europa, inclusiv Albania.

- în timpul războiului, România și Bulgaria au fost singurele țări din Europa aliate sau ocupate de Germania în care, cu excepția asasinatelor de la Iași și din Basarabia, nazistii nu și-au putut aplica planul de exterminare al evreilor, în timp ce sub Ceausescu, regimul din RSR, aplică și azi, sub forma cea mai brută din întreg lagărul sovietic, sistemul stalinist pe care mai toate celelalte state comuniste l-au părăsit sau cel puțin atenuat.

- în trei ani și două luni de război - 22 iunie 1941 - 23 august 1944 - România a pierdut peste 350 000 de tineri pe front în bătăliile de la Odesa, Cotul Donului, Kuban, Crimeea și Iași-Chișinău, fără să pună în pericol vitalitatea poporului. Lipsurile impuse de Ceausescu omoară zilnic, după 40 de ani de pace, sute de persoane de toate vîrstele, care, în condițiile normale din restul Europei, ar putea să trăiască nu numai mai bine, dar și mai mult.

În plus, regimul actual pune în pericol însăși vitalitatea poporului român prin demoralizarea generalizată a populației.

Dacă este voită, comparația între cele două regimuri, ea nu poate arăta decît un singur lucru: enorma diferență între un om care și-a iubit țara și neamul sacrificîndu-se pentru ele și un nemernic care distruge o țară și sacrifică un popor pentru a-și păstra puterea. Cine știe dacă cei care au înlesnit apariția cărții n-au vrut să arate tocmai acest lucru...

INSTITUTUL ROMÂN DE CERCETĂRI - BIBLIOTECA ROMÂNĂ -

7800 Freiburg i. Br. Umlandstrasse 7

Tel. (0761) 73551

În zilele de 4,5 și 6 octombrie 1985 cu ocazia ADUNĂRII GENERALE ANUALE, vor avea loc la sediul Institutului o serie de manifestări culturale, printre care, pe data de 5 octombrie, un ciclu de conferințe la care vor participa: dr. Dan Cernovodeanu "Heraldica în slujba științei istorice românești"; Virginia Șerbănescu, "Însemnătatea și rostul ceneclului literar în viața spirituală a unui popor"; dr. Luminița Fassel, "Contribuții documentare la activitatea lui Gino Lupi în probleme de istorie a românilor"; prof. Alex. Bogdan, "Problema continuității în lumina cercetărilor arheologice și istorice"; Matei Cazacu, "Poziția internațională a Țărilor Române în secolele XIV-XVI"; Mihnea Berindei, "Aspecte ale relațiilor Țărilor Române cu Imperiul Otoman (sec. XV-XVI)."

A APĂRUT

BIBLIOGRAFIA MACEDO-ROMÂNĂ

editată de Institutul Român de Cercetări din Freiburg i. Br. (RFG), avînd 391 pag. "Scopul urmării de această bibliografie este strict științific: să facă mai bine cunoscută o etnie care a jucat și joacă încă din Evul Mediu un rol adesea hotărîtor în istoria popoarelor Sud-Estului european".

"În ochii noștri, Aromânii care au luat parte activă la înfruptarea Statelor Balcanice au pe deplin dreptul la limba lor, la cultura lor, la datinile lor" (din prezentarea semnată de prof.dr. Petre Năsturel)

Costul cărții este de 45 DM și poate fi achitat prin mandat postal internațional sau prin virament pe numele Institutului, la contul "Deutsche Bank", Freiburg i. Br. (BLZ 680 700 30) nr. 461 830

DECLARAȚIA ROMÂNILOR LIBERI

În cadrul dezbaterii propuse în nr. 41 al revistei LUPȚA privind Declarația Românilor Liberi, publicăm extrase din scrisorile primite la redacție.

Îmi permit să adaug cîteva cuvinte la reacțiile trezite de Declarația Românilor Liberi privind relațiile dintre români și unguri, în Transilvania. Românii, se știe, au suferit timp de secole un tratament umilitor și profund nedrept în această parte a Europei. Resentimentul nu poate să se șteargă nici azi.

Ca națiune majoritară, în interiorul unor frontiere indiscutabile, noi trebuie totuși să sperăm că vom putea ierta lertarea nu înseamnă nici uitare, nici ascunderea simțămîntelor. Lertarea este pornirea generoasă, lipsită de prejudecăți, de-a întinde mîna oponentului de ieri și de azi și de-ai oferi tot ce-și poate dori pentru propășirea lui culturală: ziare, televiziune, școli și universități. În Elveția, țara unde trăiesc eu azi, 70% din populație vorbește un dialect german, 20% franceza și 10% italiana. Ce ar zice elvețienii francofoni sau italofofi dacă li s-ar refuza dreptul de-a înscrie pe magazine firme în propria lor limbă, sau li s-ar cere să frecventeze universități de limba germană sub motiv că trebuie să se integreze în în "națiunea elvețică"?

Dintr-un punct de vedere pragmatic-politic, se poate aminti că în era na-

ționalismelor exacerbate în care se pască am intrat, ar fi cu totul lipsit de înțelepciune să nu ne înțelegem cu ungurii. Fîternen mijlociu sau lung riscăm o corfruntare ale cărei consecințe sînt greu de prevăzut și nu pot să producă decît injorare.

Ion VIAN
septembrie 198

Am citit cu mult interes Declarația Românilor Liberi, publicată în LUPȚA din 7 iulie 1985. Ea coincide cu convingerea subsemnatului cu privire la politică profund dăunătoare dusă de regimul comunist - ilegal, antinațional și dictatorial împotriva aspirațiilor de libertate, dreptate și bună stare ale poporului ROMÂN în tr-o Europă unită și liberă.

În consecință, vă rog a mă conșidera printre susținătorii și semnatarii Declarației.

Nicolae-Aurelian NICULESCU
Creteil, septembrie 1985

Au mai semnat Declarația Românilor Liberi: Horia GEORGESCU (Londra) și Dragomir COSTINEANU (Paris).

INSTITUTUL DE CERCETĂRI AL ACADEMIEI ROMÂNĂ-AMERICANE

Recent a avut loc la Universitatea California din Devis o consfătuire a membrilor Academiei Româno-Americane (ARA). Pe agenda consfătuirii a figurat: pregătirea celui de al X-lei Congres care se va desfășura între 7 și 10 mai 1986, la Universitatea Colorado din Boulder (organizator local: prof. Mircea Fotino), procedura de primire a noilor membri, începerea activității Institutului de Cercetări al Academiei, întocmirea de către Academie a unei Enciclopedii care să reflecte "Contribuția personalităților românești la cultura universală", activitatea editorială etc.

În legătură cu locul și rolul Institutului de Cercetări în cadrul Academiei, președinta ARA, dna Maria Manoliu-Manea a făcut următoarele precizări: "Institutul s-a constituit anul trecut, în urma hotărîrii Adunării Generale de la Universitatea Brown, din Providence și a consultărilor care au avut loc pînă la Adunarea Generală de la Universitatea California din Berkely. Scopul principal al Institutului este de a oferi mijloace organizate de sprijin activității științifice a membrilor Academiei și de a canaliza eforturile spre teme majore, care să contribuie la dezvoltarea valorilor spirituale ale poporului român. Perspectiva din care sînt studiate și puse în lumină aceste valori se încadrează în parametri socio-culturali ai gîndirii occidentale. Nu este vorba de un forum de planificare "de sus" a cercetării științifice și de un corp de consultare și colaborare în care urmează să se discute proiectele și rezultatele cercetărilor inițiate independent de membri Academiei. De altfel, scopul Institutului se reflectă și în întreaga sa organizare. Directorul ales, prof. Alphonse Juillard (Universitatea Stanford), cunoscut romanist și medievalist american, este secundat de un Secretar general, în persoana dlui Mircea Ionnițu și ajutat de un Consiliu științific din care fac parte personalități ale vieții universitare americane și europene, mulți dintre aceștia fiind de origine română: acad. Eugen Ionescu, prof. Ghiță Ionescu, Vintilă Horia, Nicolae Iliescu, Vlad Georgescu, George Duca, Constantin Corduneanu, Cicerone Poghir, precum și Alain Besancon. Dintre șefii de secție, cităm pe prof. Dumitru Amzăr, Bassarab Nicolescu, Yolanda Mărculescu, Ionel Jianu, Glanville Price, Paul Quinlan, L.M. Arcade, dr. Ion Vianu și alții".

Amintim cîteva din proiectele de

larg interes și care au termeni de realizare mai apropiată:

- relațiile diplomatice dintre USA și România (secția de Istorie)

- corespondențele și deosebirile dintre literatura din țară și cea din exil (secția de Literatură)

- structura și statutul partidelor politice într-o democrație pluralistă; perspectivele economiei românești de mîine în cadrul european; reorganizarea învățămîntului; structuri religioase în România de mîine; industria românească și cercetarea științifică în lumina modelelor occidentale (teme de viitorologie ale secțiilor de Științe politice, Drept și Administrație, Economie, Educație și Învățămînt).

Sînt înscrise și teme de actualitate, ca de pildă: politica față de naționalitățile conlocuitoare și respectarea Drepturilor Omului în România. Secția de Lingvistică are în lucru un volum despre importanța limbii române pentru studiile de romanistică.

Enciclopedia ARA se va ocupa de contribuția personalităților românești aflate în exil la cultura și știința occidentală, începînd cu deceniul al 4-lea. Pe de-o parte ea va contribui la cunoașterea reciprocă și la întărirea legăturilor dintre creatorii de valori spirituale de origine română stabiliți în lumea liberă, pe de altă parte se va pune în lumină aportul spiritualității românești la cultura universală. Academia a desemnat ca redactori șefi ai Enciclopediei pe prof. Maria Manoliu-Manea, Aurelio Rauta și Nicholas Timiras. Ea va apare în română și engleză și va avea patru mari părți: 1. articole de sinteză privitoare la disciplinele științifice sau sectoarele vieții artistice unde contribuția românească s-a dovedit interesantă și importantă; 2. bio-bibliografii; 3. instituțiile de cultură românească în Occident; 4. presa românească publicată în lumea liberă.

Alte proiecte editoriale ale Academiei: o antologie a plasticienilor români stabiliți în lumea liberă, alcătuit de criticul de artă Ionel Jianu (Paris); o istorie a literaturii române în viziune modernă elaborată de criticul Ion Negoitescu (RFG). Ambele lucrări continuă linia cercetărilor fundamentale ale Academiei, alături de Istoria Românilor de Vlad Georgescu apărută anul trecut.

= PENULTIMA ORĂ =

Predicatorul evanghelic american, Billy Graham, a fost invitat de oficialitățile religioase din RSR. La Cluj a vorbit în catedrala reformată despre relațiile armonioase între unguri și români, despre nevoia de pace a popoarelor. La minăstirile Putna și Voroneț a lăudat pe conducătorii țării care, deși ați, asigură totala libertate religioasă!... Apoi a plecat. Fără nici o vorbă despre suferințele credincioșilor de diferite confesiuni care au pățimit și mai pățimesc încă pentru credința lor. Fără a vorbi despre Biserica Unită desființată, despre cea protestantă persecutată sau despre cea ortodoxă batjocorită! Cît se plătește, oare, asemenea rușine?

Joi, 19 septembrie, Părintele Gh. CALCIU a vorbit în Congresul american.

„... rezultatele înregistrate în primele 8 luni ale anului nu se ridică la nivelul posibilităților existente”(?!), a tunat atotpreședintele, pe 4 septembrie, la ședința CPE. Ultima sa obsesie este anul 1990 - în circa căruia pune tot ce-i trece prin vis. Atunci, în anul cu promisiunea și amenințarea, „volumul activității economice pe locuitor, în toate județele, va fi de cel puțin 60.000 lei anual, ceace reprezintă un grad sporit de ocupare a populației...” (cit de sporit? se suprîmă și somnul, că mîncarea...). Dar cum pînă atunci va mai curge multă apă pe Dunăre, dînsul s-a oprit la apele stătătoare și la transportul maritim, unde, „s-au încălcat normele de ordine și disciplină” Dar iar apare anul 1990 cînd „se va asigura transportul cu nave românești a cca 80% din volumul mărfurilor de comerț exterior ce se va derula în traficul maritim”.

Adrian Păunescu a ieșit din spital. Nu că ar fi devenit peste noapte zdravăn, dar s-a oprit acțiunea judiciară împotriva lui, declanșată după accidentul de pe stadionul din Ploiești (care s-a soldat cu 11 morți). Fără panăș, străbătînd capitala pas, el care nu-și vedea compatrioții decît prin geamul Mercedesului, inflăcăratul bard are acum, mai mult ca niciodată, timp să mediteze la mărirea și decadența curtenilor, la întorsăturile furtunoase ale destinului și la ... fragilitatea puterii.

„Viața e un teatru

CASA ROMÂNEASCĂ

Vineri, 27 septembrie 1985, la orele 18, 30, la sediul Casei Românești (15 rue de Flandre 75019 Paris - Metro: Stalingrad), va avea loc conferința dnei ANGELA COMNEN, profesoară de artă și istorie, intitulată «La visita de la Reine Marie de Roumanie au Canada et aux Etats Unis (1926)». Conferința va fi ilustrată cu diapozitive.

Casa Românească și Biblioteca Română din Paris convoacă pe toți membri săi luni 21 octombrie 1985, orele 18,30, la sediul din 15 rue de Flandre 75019 Paris la:

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ

Ordinea de zi: 1. raport anual de activitate; 2. raport financiar; 3. problema noului local; 4. diverse.

PROGRAMUL SLUJBELOR RELIGIOASE DIN ELVEȚIA

Preotul Gheorghe Ursache slujește în zilele de 13 X, 10 XI, 8 XII 1985 Sf. Liturghie la orele 10 la Biserica Ortodoxă din Vevey, 12 rue des Communaux și în zilele de 27 X, 24 XI, 22 XII 1985, la orele 10 la Capela Mariavil din Baden (Kapelerhof - Baden). În toate zilele sărbătorilor ortodoxe, ca și în fiecare duminică are loc Sf. Liturghie la orele 10 la Biserica Ortodoxă Rusă - 3, rue Tœppfer - Geneva.

Preotul Damian Ionescu slujește în zilele de 13 și 27 X, 10 și 24 XI, 8 și 25 XII Sf. Liturghie la orele 11 la Templul Montbrillant - rue Baulacre, 14-16 la Geneva (în spatele Gării Cornavin).

trist”, suna un vers, pe cît de banal pe atît de premonitoriu... cîntat la Cenuașul Flacăra. Cu atît mai trist cu cît greșești scena!...

Pe 12 septembrie, Yossif Govrin, noul ambasador al Israelului, și-a prezentat scrisorile de acreditare iar întrevăderea cu Ceaușescu s-a desfășurat într-o atmosferă „cordială”, ceea ce în limbaj diplomatic vrea să spună „rece”.

Într-un interviu dat revistei egiptene „October”, Ceaușescu a fost întrebat dacă poziția și căile de rezolvare a problemei palestiniene propuse de el mai sînt valabile după recente evoluții pe plan arab și după ideile egiptene lansate de președintele Mubarak. În stilul caracteristic al „castravetelui”, în loc să răspundă, Ceaușescu a expus, neturburat, încă odată „căile”...

Nicușor, „viitor conducător” locuiește cu soția sa Poliana, zîna șoimilor și-a pionierilor, într-o vilă din spatele Bisericii Albe. Zona e, bineînțeles, împinzită de securiști cu, sau fără, uniformă. Nu este însă singurul indiciu al înalțelor prezențe în inima Bucureștiului. Zgomotul scandalagiului moștenitor și țipetele consoartei snopi-

te în bătaie sînt indicații tot atît de „specifice”. Deși vecinii sînt „selecționați”, se întîmplă uneori, noaptea, să se lase învinși de curiozitate și să deschidă fereastra ... ca să audă mai bine. Și asta împotriva „oamenilor de ordine” care reperează fereastra vinovată cu lanterna, somînd pe indiscreți să se închidă urgent în casă.

NATURALIZĂRI

«Journal Officiel» din 5, 8, 10 și 14 septembrie publică numele următoarelor persoane de origine română care au primit naturalizarea franceză: Elena Brătășanu (n. Botez), născută la Sutești; Nenita Verginica, născută la Galați; Apolzan Elena (n. Petrovici), născută la Câmpulung Muscel; Balanace Tiberiu Constantin Spiru, născut la Siliștră; Balanace Carmen Ligia Victoria (n. Balutescu), născută la București; Balanace Andreea Ștefana, născută la București; Ungureanu Toma, născut la Piatra Neamț; Șerban Dan, născut la București și Șerban Delia (n. Panaitescu), născută la București.

DECESE

ÎN ȚARĂ. Dr. Ștefan Negulescu; Theobald Geldern Egmond; Emilian Cojocaru Ion Nicolescu; Petre Vacarciuc; Ana Rădulescu; ing. Viorel Dimancea; Cristea Alexandrina; Evdochia Zătreanu; Cezar Stoicescu; Elisabeta Rothschild prof.univ. Nicolae Mihai Ghimpa; dr. doc. Valeriu Moga; Ecaterina Antonescu (n. Jianu); Apostol Buturugeanu; Ioana Bucur; Aurel Manolescu; farm. dr. Jeana Hociung; Zoe Ghinea; George Sorescu; dr. ing. Raul Mihai; dr. Constantin Crețan; prof. Vega F. Ion; prof. Alex. Mihăilescu; Elena Săndulescu; Pisciă Dumitru; Maria Păduraru, la 92 de ani; dr. Ionel Siara; Justin Vitcu; Constantin Anca; Toma Gheorghe; Venera Marcela Breazu; Elena Olteanu; Marioara Nohai; Ileana Stoica; Horia Konig; Theodor Cojocaru; Rouă Valeriu; Virgiliu Ștefănescu; criticul de artă Ion Frunzetti; prof. Ioan Busuioceanu; prof. Grigore Vasile; Mircea Nedelescu; Olga Draguș; prof. Alex. Timnea; Maria Bălănescu; Antonia Smilovici; Mariana Oparu; Virginia Ștefănescu (n. Colfescu); prof. Teodora Victoria Horhoianu; Marin Capsali; Cornelia Brașoveanu; Pascal Iancu; prof. Ion Dragomirescu; col (r.) Vasile Răpeanu; Dimitrie Cantemir, la 81 de ani; Doina Voinescu; Maria Anica Popescu; pianistul Gheorghe Halmos; Zoe Durazo; Ștefan Voinov; Ion Bucurescu; Ortansa Șerbănescu; prof. Nicolae Vădășteanu; Ani Milos; ing. Bădiță Gheorghe Ioan; Tudor Mărgineanu; dr. Alexandru Panu; ing. Petrică Munteanu; Alexandrina Pelgher Elena Ionescu; Domnica Urdăreanu; Eufrosina Ianos (n. Formagi); Gavril Sirbu, la 82 de ani; Nenu Călin; Popp Aureliu; conf.dr. Jean Popescu; Ovid Repanovici; dr. Marcovici Bernard; Constantin Ticulescu; dr. ing. Constantin Rusin; Ruxandra Pamfil; Vasile Măinescu; prof. Sabina Grabu; Valeria Tismănariu; farm. Aneta Pirvan Eugen Simulescu; Cornelia Gheorghiu Hasapi; Maria Angela Bolintineanu; preot George Munteanu Sorescu; Gh. Păun; dr. Vasile Bratu; dr. Maria Hadrica; Mutulescu Constantin; Petre Negrea; Irina Cța Dragomirescu; Matei Nică la 89 de ani; Călin Antonescu; Elena Mateescu; Constantina Maria Doicescu; Vasile M. Popp; av. Ion George Mărculescu; Gh. Foca.

le combat

Directeur : Mihai Korné 22/09/1985 | NUMÉRO 44 |

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français :		En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit :
FRANCE	FRF 200	DEM 100 - CHF 90 - GBP 25
EUROPE	FRF 250	
Par avion :		
AFRIQUE	FRF 300	USD 45 ou équivalent
AMÉRIQUE DU NORD	FRF 300	USD 45 ou CAD 53
ISRAËL	FRF 300	SHEKEL 2560
AMÉRIQUE DU SUD	FRF 350	USD 51 ou équivalent
AUSTRALIE	FRF 350	DOLLAR AUSTRALIEN 60

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France
Téléphone : (33-1) 602.29.29 - Télax 270152F
Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

LA FRANC-MAÇONNERIE ET L'EUROPE

Première Partie

Interview faite en juin 1985. Les questions formulées par Michel Korné (MK) sont en italiques et les réponses de Marcel Schapira (MS) sont en lettres normales

MK : Nos lecteurs souhaiteraient connaître le point de vue de la franc-maçonnerie sur le développement de l'Europe. Vous, M. Schapira, êtes grand commandeur du Suprême Conseil de Roumanie qui se trouve être le seul Suprême Conseil de toute l'Europe du Centre et de l'Est, puisque les autres Européens du Centre et ceux de l'Union Soviétique n'ont pas de Suprême Conseil. C'est une position privilégiée, pour la franc-maçonnerie roumaine qui est passée par des moments extrêmement difficiles et a souffert au moins autant sinon plus que les autres.

MS : Beaucoup plus que les autres !

Comme introduction à notre sujet, il faut faire une brève présentation de la franc-maçonnerie dans cette partie de l'Europe à commencer par la franc-maçonnerie russe car il n'est pas possible de parler de la franc-maçonnerie soviétique, aujourd'hui. C'est assez difficile de parler même de la franc-maçonnerie russe qui a pourtant existé au 18ème et 19ème siècle quand elle a réuni autour de ses idées grand nombre de nobles et d'intellectuels.

La franc-maçonnerie russe remonte au Tsar Pierre le Grand qui était lui-même franc-maçon et a encouragé la création des loges maçonniques. La première loge a été créée par le capitaine anglais John Phillips qui avait le mandat pour le faire de la part de la franc-maçonnerie anglaise. C'est lui qui a été le premier grand maître de la Grande Loge de Russie. Par la suite, un grand nombre d'aristocrates et d'intellectuels russes y sont entrés, formant une importante maçonnerie qui a duré jusqu'à la révolution.

A plusieurs reprises, elle fut interdite par les Tsars mais elle était bien enracinée, y compris dans l'armée. Parmi les officiers russes franc-maçons, il y a eu le grand poète Pouchkine ainsi que certains Décabristes. Le mouvement Décabriste (qui a tenté de soulever en 1825 la garnison de St Petersburg pour obtenir une Constitution N.R.) était inspiré par les francs-maçons car les grandes idées d'indépendance, de démocratie d'autodétermination des peuples et des groupes ethniques ont toujours été une vocation maçonnique.

La Grande Catherine encouragea elle aussi les francs-maçons pendant la première partie de son règne, jusqu'à la révolution française. Après 1789, ayant suspecté les francs-maçons de fomenter des révoltes contre la monarchie, elle l'interdit. C'était d'ailleurs une interdiction pour la forme, car la franc-maçonnerie existait quand même, et Catherine l'acceptait à cause d'un certain nombre d'officiers qui en faisaient partie, et dont certains étaient les chefs de l'armée. Une évolution semblable a eu lieu sous Alexandre I qui commença par tolérer les loges pour les interdire par la suite.

Nonobstant ces hauts et bas, la maçonnerie avait des loges dans tous les centres de l'empire. Toms, Riga et surtout Saint-Petersbourg étaient les centres où l'aristocratie et l'intelligentsia russe venait recevoir les grandes idées apportées de l'Occident par les intellectuels. Ces idées se diffusaient à travers d'autres loges dans toutes les provinces, les «gouverniés», jusqu'en Géorgie et en Sibérie, où Irkoutsk était un centre important.

Le premier gouvernement libéral formé en Russie pendant la révolution de 1917 était composé en grande partie de francs-maçons, dont son chef, Kerensky. Malheureusement, leur tentative de créer une démocratie en Russie a échoué à la suite de la prise du pouvoir par les Bolchéviques en Octobre 1917.

Après la révolution bolchévique de 1917, les francs-maçons furent bien sûr arrêtés dans leurs activités dans toute l'Union Soviétique car les Bolchéviques n'ont jamais accepté le mouvement et la pensée maçonnique du simple fait que la maçonnerie a toujours été considérée comme une expression du monde libéral.

MK : Est-ce que parmi les autres nationalités, les Ukrainiens, les Géorgiens, les Arméniens et les Pays Baltes, il y avait une maçonnerie avant la révolution et quelle en était l'importance ?

MS : Oui, sauf en Géorgie, qui n'avait pas une maçonnerie propre mais faisait partie de la maçonnerie russe.

L'Ukraine a eu une franc-maçonnerie très forte avec comme chef Petlioura qui fut à l'origine journaliste et qui était le grand maître de la grande loge nationale d'Ukraine. Petlioura est rentré en Ukraine lorsque la révolution bolchévique a éclaté, il est devenu généralissime de l'armée ukrainienne, il a proclamé l'indépendance de l'Ukraine et se nomma lui-même son président. En 1920, ses troupes furent anéanties par les Rouges ainsi que l'indépendance de l'Ukraine. Il s'est réfugié à Paris où il fut assassiné en 1926. On lui a attribué certains excès, les programmes qui ont eu lieu en Ukraine pendant la république indépendante. En fait, c'était une démocratie qui a été portée au pouvoir par la classe moyenne, mais dans son entourage se trouvaient des éléments d'extrême droite qui étaient eux les responsables de ces massacres.

MK : Quelle était la situation dans les autres pays ?

Tous les pays de l'Europe du Centre et de l'Est ont eu une franc-maçonnerie y compris les Pays Baltes. La Lithuanie avait une très belle franc-maçonnerie mais elle

appartenait à la Pologne. Aussi, la franc-maçonnerie polonaise portait le titre de Grande Loge de Pologne et du Duché de Lithuanie.

MK : Quels étaient les cadres de la franc-maçonnerie de cette époque ?

MS : En Pologne évidemment, les nobles car la franc-maçonnerie polonaise était animée par l'idée de s'affranchir de la domination russe. Il y avait également la bourgeoisie, les intellectuels et les artistes, comme Chopin. C'est dans le cadre des loges que les Polonais trouvaient les moyens de coordonner leurs actions pour l'indépendance. Il en était de même dans tous les pays qui visaient à l'émancipation et à leur épanouissement du point de vue culturel.

La franc-maçonnerie fut la voie de la culture des grandes puissances européennes. Elle exprimait le sentiment d'égalité, de liberté des peuples, d'indépendance et menait le combat pour l'indépendance de tous ces pays qui étaient soumis aux empires. C'est pourquoi, les chefs des états, les empereurs étaient contre la franc-maçonnerie.

MK : Quelle était la situation dans l'empire autrichien ?

MS : Il y avait également une belle franc-maçonnerie mais elle a été interdite maintes fois par l'empereur qui redoutait les francs-maçons, les considérant ennemis de la monarchie parce qu'ils préconisaient la liberté des peuples, alors que l'empire autrichien était un amalgame de peuples qui aspiraient à cette liberté.

Elle a également été interdite sous l'influence de l'église catholique qui considérait que la franc-maçonnerie essayait d'avoir une primauté spirituelle par rapport à la mission Apostolique. Toutefois, la franc-maçonnerie autrichienne s'est remarquablement développée grâce à de grandes personnalités culturelles et artistiques, dont Mozart, Haydn, Liszt.

Tous les empires n'étaient pas opposés à la franc-maçonnerie, mais uniquement ceux qui craignaient les idées de l'indépendance des peuples.

Ainsi l'empire français a été favorable aux francs-maçons, aussi bien sous Napoléon Ier qui n'était pas maçon mais dont un grand nombre de maréchaux et généraux l'étaient, que sous Napoléon III qui était «carbonari» une émanation des francs-maçons. C'est ce qui explique les liens étroits entre les francs-maçons roumains et français et l'appui qu'ils ont trouvé en France pour l'indépendance de la Roumanie. Ces liens continuent de nos jours et font que les francs-maçons roumains qui sont actuellement réfugiés et hébergés en France s'y sentent chez eux. (Suite Page II)

(Suite de la page 1)

MK : Actuellement, la situation a beaucoup évolué entre la franc-maçonnerie et l'église catholique.

MS : Oui, dans l'église il existe une évolution qui est assez favorable mais qui n'est pas encore complètement claire. A partir du Concile de Jean XXIII, certaines dispositions furent prises pour contacter la franc-maçonnerie et des prêtres et hauts prélats se sont expliqués avec la direction de la franc-maçonnerie internationale. Des réserves subsistent encore de la part de l'église catholique par rapport à certaines francs-maçonneries, particulièrement à l'égard du Grand Orient de France qui dans sa tradition républicaine était anti-déiste. Cela n'est pas le cas d'autres francs-maçonneries qui sont au contraire très attachées à la religion, notamment les francs-maçonneries anglo-saxonnes. Pour ces mêmes raisons, il existe certaines frictions entre le Grand Orient de France et ces francs-maçonneries.

Pour ma part, je conserve la conviction que les aspérités et les ressentiments entre l'église catholique et la franc-maçonnerie n'étaient pas le fait d'une doctrine, mais un problème de personnes. Au XVIIIème et au début du XIXème siècle il y avait des prélats qui étaient des amis de la franc-maçonnerie et certains furent même des francs-maçons. C'est à partir du Pape Clément XII (Bulle du 28.4.1738) que commence un certain acharnement contre la franc-maçonnerie de la part de l'église catholique. Actuellement, la situation a beaucoup changé et j'espère qu'elle continuera à s'améliorer, y compris dans les rapports de l'église catholique avec le Grand Orient de France, qui est une franc-maçonnerie très respectée dont tous les membres sont loin d'être athés ou antireligieux.

A part l'église catholique, la franc-maçonnerie cohabite en parfaite harmonie avec toutes les églises du monde. Je parle des grandes religions. D'ailleurs, la constitution maçonnique a été rédigée par le prêtre protestant James Anderson en 1717.

MK : Est-ce que cela concerne également la religion musulmane ? Ou bien est-ce qu'avec celle-ci vous êtes en conflit ?

MS : Absolument pas. Il y avait notamment une très grande maçonnerie en Egypte du temps des rois, en Iran du temps de l'empire et si la franc-maçonnerie est actuellement interdite en Iran, c'est à cause du despotisme caractéristique au régime de l'Aïathola Kohmeni.

Il y a également une franc-maçonnerie en Turquie dont la tradition remonte à l'empire Ottoman et qui a continué sous la République turque avec une grande loge et un Suprême Conseil et qui a été créée par les étrangers, italiens, anglais, allemands, sans pour autant se heurter à l'opposition des sultans, car c'était le seul moyen de réconcilier des populations qui vivaient en frictions permanentes, tels les Arméniens, les Turcs, les Juifs et les Grecs. D'ailleurs, un sultan, Murad V était lui-même franc-maçon et il y avait un grand nombre de pachas, dont Osman pacha, et des visirs qui l'étaient également. C'est à partir de la maçonnerie que naquit le courant des Jeunes Turcs dont un grand nombre étaient des francs-maçons, et qui aboutit à la révolution d'Atatürk qui lui n'était pas franc-maçon.

En Jordanie, par exemple, il y a une grande loge et un suprême conseil dont le conducteur est le roi Hussein personnellement.

Le cas jordanien n'est d'ailleurs pas unique. En Grande Bretagne, le roi a toujours été le grand maître de l'ordre maçonnique. Lorsque, comme c'est le cas maintenant, la couronne échoie à une reine, c'est le Duc de Kent qui est le grand maître.

HONGRIE

Les espoirs d'une libéralisation politique de la Hongrie, parallèle à la nouvelle politique économique suivie par le pays depuis plusieurs années, ont subi un sérieux échec pendant les récentes élections du 20 juin lorsque plusieurs candidats étaient supposés se présenter pour le même siège dans certaines circonscriptions.

La manière dont les choses se sont passées a été publiée par le samizdat hongrois. A Hirmondo qui décrit comment Laszlo Rajk, un architecte et le fils du dirigeant communiste exécuté par Stalin, Gaspar Miklos Tomas, un philosophe né en Roumanie qui avait envoyé une lettre ouverte d'amitié à ses amis roumains leur demandant d'établir des relations pacifiques entre Hongrois et Roumains, ainsi que Tomas Bauer, membre de l'Institut Economique près de l'Académie des Sciences de

Hongrie, ont été éliminés pendant plusieurs réunions pré-électorales qui devaient désigner les candidats. Lorsque pendant les premières réunions, nonobstant les invectives, les mesures d'intimidation, et les pressions qui ont été faites sur leurs supporters, ces derniers avaient tenu bon, les salles de réunion ont finalement été occupées lors du meeting de nomination par une majorité écrasante du type commandé constitué par des personnes qui n'appartenaient nullement à la circonscription mais qui ont néanmoins voté et nommé les représentants.

Le résultat a été que seulement 3 % de candidats élus n'avaient pas été proposés par le parti communiste et qu'aucun n'appartenait aux opposants. En fait, même les candidats non communistes ont été conduits à accepter le programme soumis par le parti communiste

Aux Etats Unis, virtuellement, tous les présidents des Etats Unis furent des francs-maçons, à commencer par le Général Washington lui-même, ainsi qu'un très grand nombre de sénateurs, et de juges de la Cour Suprême. Les Congressistes qui ont proclamé l'indépendance des Etats Unis, furent tous les 30 des francs-maçons.

De nos jours les Etats Unis ont la franc-maçonnerie la plus puissante au monde avec environ 7 millions de membres contre un million en Angleterre et cent mille en France. Chaque état des USA possède sa grande loge et il y a deux Suprêmes Conseils. Celui qui siège à Washington avec juridiction sur le Sud des Etats Unis a pour souverain grand commandeur, une remarquable personnalité, le juge Henry Clausen. Il a été fondé en 1801 et porte le titre de Mère de tous les Suprêmes Conseils du monde. Son rôle a été déterminant dans beaucoup de domaines mais ce qui est particulièrement frappant c'est le fait qu'il a été le fondateur de très nombreux hôpitaux et cliniques et qu'il continue à remplir ce rôle de nos jours.

La juridiction Nord des Etats Unis siège à Boston et s'exerce sur les mêmes bases.

MK : Quelles étaient les bases maçonniques dans les autres pays de l'Europe du Centre ?

MS : Il y avait une franc-maçonnerie en Tchécoslovaquie dont la première loge, la loge Bohémia de Prague, a été fondée par la franc-maçonnerie roumaine, ce qui fait qu'au départ cette loge tchécoslovaque était attachée à la grande loge de Roumanie.

MK : Pour quelles raisons ?

MS : Parce qu'il existe un devoir des francs-maçons de transporter les idées de la maçonnerie partout où elles n'existent pas et parce que la franc-maçonnerie roumaine était puissante, bien structurée et avec de très bonnes relations à l'étranger. Or, une franc-maçonnerie ne peut naître d'elle-même. Elle doit être créée par une autre puissance maçonnique, qui de ce fait conserve une certaine autorité morale sur la franc-maçonnerie qu'elle a créée. Mais il est également de tradition que dès que la nouvelle maçonnerie « occupe », c'est un terme juridique bien précis dans le cas de la franc-maçonnerie, un territoire national et qu'elle crée une grande loge, elle acquiert aussitôt son indépendance. En fait, il y avait d'ailleurs deux loges créées par la franc-maçonnerie roumaine.

MK : Y avait-il d'autres loges en Tchécoslovaquie ?

MS : Oui, car au 19ème siècle quand se situent ces événements, il y a eu une confrontation

amicale mais non moins réelle entre les puissances maçonniques qui n'hésitaient point à occuper un autre territoire. Le Grand Orient de France, notamment, a réalisé des performances dans ce domaine, même sur notre territoire en Roumanie, jusqu'à la création du Grand Orient de Roumanie, qui s'est bien aussitôt déclaré indépendant.

Au 18ème siècle, c'est l'Italie qui exerçait un prosélytisme très énergique. Il y avait d'ailleurs à cette même époque une loge qui s'appelait le Grand Conseil de Luisitanie couvrant l'Espagne et le Portugal et qui a essayé et a réussi à implanter des loges dans d'autres pays, qui lui devaient allégeance.

La franc-maçonnerie roumaine a d'ailleurs créé des loges dans beaucoup d'endroits. Elle en a créé deux aux USA après 1920, il y avait une loge roumaine à Smyrne en Turquie, deux à Salonique en Grèce, une en Belgique et une à Rousciouk en Bulgarie.

Il existait ainsi des courants d'expansion des forces maçonniques et d'occupation des territoires.

MK : En quoi consistait cette occupation et cette allégeance ?

MS : L'occupation se limitait à fournir les objets rituels maçonniques, les livres rituels et à percevoir un certain nombre de cotisations car à la base de la maçonnerie il existe cet esprit associatif qui est fondé sur la contribution des membres des loges. C'est d'ailleurs à partir de cet esprit maçonnique qu'est née l'institution des assurances.

En Europe du Centre, la franc-maçonnerie de Bulgarie a aussi été créée par la franc-maçonnerie roumaine qui pendant une certaine époque, à la fin du 19ème siècle, s'appelait la Grande Loge de Roumanie et de la Principauté de Bulgarie. A cette époque la maçonnerie bulgare était soumise à l'autorité de la grande loge de Roumanie.

En Yougoslavie également, il y avait une franc-maçonnerie qui a été à plusieurs reprises interdite à la suite d'événements politiques, et il y a eu même un roi franc-maçon.

La maçonnerie a bien entendu existé en Hongrie encore que là elle a été interdite pendant toute la période de Horthy (1918-1944). Elle comptait un nombre important de membres parmi les nobles hongrois et remonte à l'empire autrichien. Lors de la révolution de 1848, la franc-maçonnerie a permis l'union de pensée et la collaboration dans le combat entre les Roumains et Hongrois. Cette tradition a été réitérée de nos jours en France.

Dans tous les pays de l'Europe du Centre et de l'Est, la maçonnerie a été présente à partir du 18ème siècle, ou dans le cas de la Bulgarie du 19ème siècle. (A Suivre)